

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

В. А. Палехова

**Методичні вказівки до написання
контрольної роботи з макроекономіки
для студентів заочної форми навчання**

Випуск 316

Миколаїв – 2020

УДК 330.101.541(076)

П 14

Рекомендовано до друку вченою радою Чорноморського національного університету імені Петра Могили (протокол № 9 від 28 травня 2020 р.).

Рецензент:

Єфімова Г. В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної політики та безпеки НУК ім. адмірала С. О. Макарова.

П 14

Палехова В. А. Методичні вказівки до написання контрольної роботи з макроекономіки для студентів заочної форми навчання / В. А. Палехова. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 76 с. – (Методична серія ; вип. 316).

Методичні вказівки містять завдання контрольної роботи та поради до її виконання. Також наведені питання для підготовки до екзамену, приклад екзаменаційного білета та запропонований перелік літератури. Вказівки адресовані студентам, які навчаються за програмами підготовки бакалаврів за спеціальностями 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

УДК 330.101.541(076)

© Палехова В. А., 2020

© ЧНУ ім. Петра Могили, 2020

ISSN 1811-492X

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Програма навчальної дисципліни	5
Вимоги до написання контрольної роботи.....	6
Критерії оцінювання контрольних завдань	7
Завдання за темами	8
Вступ.....	8
Тема 1. Система національних рахунків. Номінальні та реальні показники	8
Тема 2. Базова макроекономічна модель. Сукупний попит і сукупна пропозиція	17
Тема 3. Макроекономічна нестабільність та її прояви (економічні цикли, безробіття, інфляція)	18
Тема 4–5. Макроекономічна рівновага. Теоретичні аспекти фіскальної політики.....	26
Тема 6. Гроші, кредитна система та грошово-кредитна політика.....	36
Тема 7. Макроекономічна рівновага у відкритій економіці.....	48
Тема 8. Основні моделі макроекономічної політики: модель IS-LM	58
Питання для підготовки до екзамену.....	68
Приклад екзаменаційного білета.....	70
Критерії оцінювання екзаменаційних завдань	71
Перелік рекомендованої літератури.....	72
Додаток А. Зразок титульного аркуша контрольної роботи.....	74

ПЕРЕДМОВА

Згідно з навчальним планом студенти всіх спеціальностей факультету економічних наук вивчають макроекономіку. Це наука, яка дозволяє зрозуміти, що відбувається з національною економікою, сформулювати уяву про закономірності її розвитку. Макроекономіка лежить в основі більшості рішень фіскальної, монетарної та зовнішньоекономічної політики держави.

Основною рисою макроекономічних проблем є те, що вони є спільними для всіх громадян країни: ВВП, інфляція, економічна криза, дефіцит державного бюджету, динаміка валютного курсу тощо. Саме макроекономічні умови багато в чому формують рівень нашого життя, спонукаючи мільйони українців шукати кращої долі за кордоном. Подумайте, чи важливо для громадян, який рівень безробіття в країні, яку частку бюджетних видатків уряд витрачає на освіту та охорону здоров'я, наскільки легко взяти кредит представникам малого бізнесу?

Споживачі та підприємці існують в певному макроекономічному середовищі. Тож для того, щоб зробити зважений вибір (наприклад, прийняти більш обґрунтовані інвестиційні рішення), потрібно розуміти, який вплив мають макроекономічні проблеми на ваше повсякденне життя.

Макроекономіка намагається дати відповіді на питання, які мають практичне значення, вони постійно обговорюються політиками, засобами масової інформації та населенням. Чи варто підвищувати мінімальну зарплатню, чим небезпечно втручання політиків у діяльність НБУ, до чого призведе посилення карантинних обмежень? Для більш аргументованих відповідей та обґрунтованих міркувань вам слід засвоїти основні положення курсу та перевірити свої знання, виконуючи завдання контрольної роботи.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Теми	Всього годин	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	Вступ. Макроекономіка як наука	4	–	–	4
2	Тема 1. Система національних рахунків. Номінальні та реальні показники	10	2	2	6
3	Тема 2. Базова макроеконо-мічна модель. Сукупний попит і сукупна пропозиція	10	2	2	6
4	Тема 3. Макроекономічна нестабільність та її прояви (економічні цикли, безробіття, інфляція)				
5	Тема 3.1. Економічні цикли: теоретичні аспекти	8	–	–	8
6	Тема 3.2. Безробіття як прояв макроекономічної нестабільності	10	–	–	10
7	Тема 3.3. Інфляція: монетарні та немонетарні концепції	10	–	–	10
8	Тема 4. Макроекономічна рівновага				
9	Тема 4.1. Споживання та інвестиції як складові сукупного попиту	10	–	–	10
10	Тема 4.2. Макроекономічна рівновага, її механізми	10			10
11	Тема 5. Теоретичні аспекти фіскальної політики	12	2	2	8
12	Тема 6. Гроші, кредитна система та грошово-кредитна політика	12	2	2	8
13	Тема 7. Макроекономічна рівновага у відкритій економіці	12	–	–	12
14	Тема 8. Основні моделі макроекономічної політики: модель IS-LM	8			8
15	Тема 8.1. Модель IS-LM-VP	12	–	–	12
16	Тема 8.2. Монетаризм, TPO	10	–	–	10
18	Тема 9. Економічне зростання: теоретичні моделі	12	–	–	12
Всього за курсом		150	8	8	134

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

На самостійну роботу відведено багато годин через обмеженість аудиторного навантаження. Ліва частина цього часу відводиться на виконання завдань контрольної роботи. Нижче наведені завдання за темами. Вони охоплюють практично весь курс макроекономіки. Вам слід виконувати завдання лише вашого варіанта.

Завдання наведені у вигляді:

- 1) тестів (слід вказати єдину правильну відповідь без пояснень);
- 2) твердження, з якими треба погодитися або заперечити (написати, так або ні, та надати докладне пояснення);
- 3) задач (навести розв'язок з коментарем);
- 4) графічних завдань (навести графік та прокоментувати).

Робота надається в електронному вигляді через систему Moodle. Оцінка виконаних робіт здійснюється відповідно до критеріїв:

- 1) повнота виконання завдань;
- 2) наявність обґрунтувань та пояснень;
- 3) логічність викладення думок та розуміння матеріалу;
- 4) акуратність виконання та своєчасність здачі роботи.

Зверніть увагу на оформлення роботи.

Контрольна робота починається з титульного аркуша. У додатку А наведений його зразок. Сторінки мають бути пронумеровані.

Виконання завдань кожної теми слід починати з нового аркуша.

Поля з усіх боків – 20 мм.

Для набору тексту використовуйте шрифт Time New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5. У таблицях припустимо застосовувати 12 кегль та одинарний інтервал. Таблиці та графіки не копіюються, а набираються власноруч.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОНТРОЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ теми	Завдання	Максимально можливі бали	Отримані бали
1	Тест	1	
	Твердження	3	
	Задача	5	
	Задача	5	
2	Графічне завдання	4	
3	Тест	1	
	Твердження	3	
	Задача	5	
4-5	Тест	1	
	Твердження	3	
	Задача	5	
6	Тест	1	
	Твердження	3	
	Задача	5	
7	Тест	1	
	Твердження	3	
	Задача	5	
8	Тест	1	
	Графічне завдання або задача	5	
	Загалом	60	

ЗАВДАННЯ ЗА ТЕМАМИ

ВСТУП

Тема 1. Система національних рахунків. Номінальні та реальні показники

Оберіть правильну відповідь

1. Предметом вивчення макроекономіки є все нижче наведене, за винятком:
 - а) причин зростання національної економіки;
 - б) впливу обсягу грошової маси на рівень цін;
 - в) аналізу ефективності економічної політики держави;
 - г) причин дефіциту державного бюджету;
 - д) все наведене є предметом вивчення макроекономіки.
2. До проблем, які не вивчає макроекономіка, можна віднести:
 - а) економічне зростання;
 - б) безробіття;
 - в) торговельний баланс;
 - г) монополістичну конкуренцію;
 - д) державний борг.
3. На відміну від мікроекономіки макроекономіка:
 - а) досліджує причиново-наслідкові зв'язки між економічними явищами;
 - б) вивчає поведінку економічних агентів у ринковій економіці;
 - в) не використовує в аналізі граничних величин;
 - г) включає теорію грошей;
 - д) використовує моделі для пояснення економічних процесів.
4. Макроекономіка відрізняється від мікроекономіки тим, що:
 - а) використовує аналіз ex post та ex ante;
 - б) розрізняє ендогенні та екзогенні змінні;
 - в) використовує передумову про раціональну поведінку економічних агентів;
 - г) оперує категоріями потоків та запасів;
 - д) всі відповіді неправильні.

*Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання*

5. До показників потоку можна віднести:
 - а) чисельність безробітних;
 - б) державний борг;
 - в) національне багатство;
 - г) нерухомість;
 - д) імпорт.

6. Усе наведене є запасами, за винятком:
 - а) державного боргу;
 - б) особистого багатства;
 - в) інвестицій;
 - г) нерухомості;
 - д) чисельності населення.

7. Усі наведені нижче операції розглядаються в макроекономіці як інвестиції, окрім:
 - а) будівництва нового автомобільного заводу;
 - б) купівлі працівником автомобільного заводу нового дачного будинку;
 - в) зростання запасів нереалізованої продукції автомобільного заводу;
 - г) купівлі акцій автомобільного заводу;
 - д) купівлі конвеєрної лінії для автомобільного заводу.

8. Що з перерахованого нижче є частиною доходу кінцевого використання, але не враховується під час розрахунку ВНД:
 - а) амортизація;
 - б) частина прибутку корпорацій, що виплачена у вигляді дивідендів;
 - в) пенсії державних службовців;
 - г) заробітна платня;
 - д) непрямі податки.

9. Німецька родина придбала житло на Кіпрі і здала його в оренду на рік сім'ї з Норвегії. В який показник буде входити сума орендної платні:
 - а) ВВП Німеччини;
 - б) ВНД Німеччини;
 - в) ВНД Кіпру;
 - г) ВВП Норвегії.

10. Якщо ВВП України перевищує її ВНД, то це означає, що:
- а) іноземці виробили більше, ніж українці за кордоном;
 - б) українці виробили більше за кордоном, ніж іноземці в Україні;
 - в) реальний ВВП перевищує номінальний ВНД;
 - г) реальний ВНД перевищує номінальний ВВП;
 - д) виробництво проміжних товарів перевищує виробництво кінцевих благ.
11. ВВП зросте, якщо:
- а) зменшиться експорт;
 - б) зросте імпорт;
 - в) зростуть соціальні виплати;
 - г) зросте споживання товарів тривалого користування;
 - д) зменшаться воєнні витрати.
12. Якщо фірми весь прибуток виплачують акціонерам у вигляді дивідендів, то в системі національних рахунків зросте показник:
- а) валовий внутрішній продукт;
 - б) чистий внутрішній продукт;
 - в) національний дохід;
 - г) особистий дохід.
13. Що з наведеного включається до ВНД, але не включається до ВВП:
- а) купівля потриманого автомобіля;
 - б) відсоткові платежі приватних фірм;
 - в) прибуток іноземної фірми, що отриманий в цій країні;
 - г) дивіденди, що отримані громадянином цієї країни за акціями іноземної фірми;
 - д) правильної відповіді немає.
14. Які з перерахованих агрегованих величин не використовуються під час визначення національного доходу:
- а) відсотки, які виплачують підприємці за капітал, що отриманий в кредит;
 - б) заробітна платня;
 - в) прибуток корпорацій;
 - г) трансфертні платежі.

*Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання*

15. Номінальний ВВП не може бути:
- а) більше реального ВВП;
 - б) менше реального ВВП;
 - в) дорівнювати реальному ВВП;
 - г) правильної відповіді немає.
16. Які з видів доходів не враховуються під час підрахунку ВВП:
- а) дивіденди за акціями автомобільної компанії;
 - б) орендна платня за здачу житла;
 - в) пенсія поліцейського;
 - г) заробітна платня державних службовців.
17. Якщо рівень цін поточного року нижче рівня цін базисного року, то реальний ВВП:
- а) дорівнює номінальному ВВП;
 - б) менше номінального ВВП;
 - в) більше номінального ВВП;
 - г) не можна визначити.
18. Якщо дефлятор ВВП зростає в той час, як реальний ВВП падає, то номінальний ВВП:
- а) повинен зрости;
 - б) повинен зменшитися;
 - в) не зміниться;
 - г) може зрости, впасти або залишитися незмінним.
19. Національний дохід відрізняється від чистого внутрішнього продукту на величину непрямих податків та:
- а) амортизації;
 - б) трансфертних платежів;
 - в) податків на прибуток корпорацій;
 - г) чистого факторного доходу іноземців;
 - д) всі відповіді неправильні.
20. Прикладом трансфертних платежів може служити:
- а) заробітна платня;
 - б) рента;
 - в) прибуток;
 - г) державні закупівлі;
 - д) виплати по безробіттю.

21. Яка величина включається в дохід кінцевого використання, але не входить у ВВП:

- а) непрямі податки;
- б) амортизація;
- в) дивіденди;
- г) виплати по безробіттю.

22. Якщо скорочуються непрямі податки, то зменшується різниця між ВНД та:

- а) чистим національним продуктом;
- б) національним доходом;
- в) особистим доходом;
- г) всі відповіді правильні.

23. Найбільшу частку національного доходу складають:

- а) заробітна платня;
- б) прибуток корпорацій;
- в) доходи власників;
- г) відсоткові платежі;
- д) рента.

24. Якщо «*General Motors*» побудує автомобільний завод в Україні, то:

- а) ВВП України зростатиме швидше, ніж ВНД;
- б) ВНД України зростатиме швидше, ніж ВВП;
- в) і ВВП, і ВНД України зменшаться, оскільки частину доходу від цих інвестицій привласнюватимуть іноземці;
- г) ВВП і ВНД України зростатимуть однаковою темпом;
- д) всі відповіді неправильні.

25. В якому з наведених нижче варіантів країни розташовані поступово у порядку спадання ВВП, розрахованого Світовим банком за ринковими цінами:

- а) Китай, США, Японія, Німеччина;
- б) США, Китай, Японія, Індія;
- в) США, Китай, Японія, Німеччина;
- г) Китай, США, Німеччина, Японія.

Чи правильні такі твердження? (Написати, так чи ні, та пояснити)

- 1. Дивіденди входять до складу ВВП.
- 2. ВВП відрізняється від ВНД на суму, що дорівнює чистому доходу від торгівлі з іноземними країнами.

*Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання*

3. Індекс споживчих цін – більш точний показник, ніж дефлятор ВВП, оскільки враховує ціни не лише вітчизняних, а й імпортованих товарів.
4. Номінальний ВВП завжди більший за реальний.
5. ВВП відрізняється від ВНД на величину чистого експорту.
6. Особистий дохід не може бути менший, ніж дохід кінцевого використання.
7. Валовий внутрішній продукт – це сума вартостей всіх товарів та послуг, що вироблені в економіці протягом року.
8. Індекс Фішера є середнім арифметичним індексів Ласпейреса та Пааше.
9. Дохід кінцевого використання – це зароблений дохід власників економічних ресурсів, що залишається в їхньому розпорядженні після відрахування індивідуальних податків.
10. В розвинутих країнах найбільшу частку ВВП складають інвестиції.
11. Обсяги номінального та реального ВВП можуть бути виміряні лише у вартісному вимірі.
12. Перепродаж не збільшує показник ВВП.
13. Валові інвестиції можуть бути менші за чисті.
14. Якщо рівень цін в поточному році вище, ніж в базисному, то дефлятор ВВП менший за одиницю.
15. Національний дохід включає чисті інвестиції.
16. Індекс споживчих цін можна отримати, якщо поділити номінальний ВВП на реальний ВВП.
17. Вартість проміжної продукції дорівнює зовнішнім витратам фірми.
18. Під час розрахунку дефлятора ВВП не враховують інвестиційні товари, що купуються державою.
19. Додана вартість – це різниця між витратами фірми та всіма витратами.
20. Під час обрахунку доданої вартості від витрат фірми необхідно відняти вартість придбаних матеріалів, але не треба віднімати витрати на заробітну платню працівникам фірми.
21. Номінальний та реальний ВВП можуть дорівнювати.
22. Дохід, що отриманий власниками державних облігацій, включається у ВВП.
23. Доходи, що отримані іноземцями в цій країні, включаються у ВВП цієї країни.
24. Державні виплати по соціальному страхуванню збільшують ВВП.
25. Доходи, що отримані громадянами країни від закордонних інвестицій, включаються у ВНД.

Розв'яжіть задачі (табл. 1.1, 1.2)

1. Про економіку країни відомі макроекономічні показники, що наведені в таблиці 1.1. Використовуючи їх, розрахуйте: ВВП (методом видатків і доходів), ВНД, чистий національний продукт, національний дохід, особистий дохід (двома методами), дохід кінцевого використання, обсяг заощаджень, стан державного бюджету.

Таблиця 1.1

Дані за варіантами

Номер варіанта	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Споживчі видатки	165	183	198	217	230	245	258	265	278	283	296	315	330	351	358	374	390	410	436	451	467	471	485	505	547
Чисті приватні інвестиції	43		28	32	33	33	109	44			44	49	57	65	54	65	58	42	94	50	43	60	63	98	98
Амортизація	19	45	39	42	27	46	46	81	43	44	57		68	63	70	63	90	94		98	75	112	118	131	
Валові приватні інвестиції		61		39	72			81	95	107	92	94	117				134	145		153					
Державні закупівлі товарів та послуг	32	52	61	47	60	87	78	89	96	107	92	72	94	105	147	105	127	120	126	126	126	109	154	159	184
Експорт	46	10	24	15	8	55	14	20	50	50	17	18	30	134	37	15	24	29	44	68	33	30	38	49	31
Імпорт	25	13	10	17	13	41	25	28	26	26	17	25	36	130	45	21	29	29	29	13	22	30	24	27	34
Доходи іноземців всередині країни	30	33	11	23	18	39	26	12	35	35	20	19	16	64	48	12	16	18	11	24	18	25	37	29	29
Доходи громадян країни за кордоном	34	21	135	198	151	221	177	190	196	199	199	216	208	325	315	269	245	273	277	308	285	323	340	341	350
Заробітна платня	126	122	135	198	151	221	177	190	196	199	216	208	325	315	269	245	273	277	308	285	323	340	341	350	350
Рента	22	11	19	17	23	25	29	36	40	40	20	21	24	19	16	32	33	39	39	42	26	45	42	52	52
Позичковий відсоток	8	18	23	21	30	30	34	41	49	41	38	33	29	29	20	46	49	58	51	56	63	44	68	69	73
Прибуток корпорацій				77	56			93			122		62	163	137	143		143	172	172	136	167		195	
Податок на прибуток корпорацій	12	19	25	11	19	13	41	40	53	35	35	51	60	55	68	76	69	69	69	77	51	75	79		

**Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання**

Продовження табл.

Дивіденди	21	17	21	13	18	23	11	45
Нерозподілений прибуток корпорацій	23	22	26	10	17	21	15	13
Доходи некорпоративного бізнесу	28	27	31	18	24	26	13	20
Непрямі податки на бізнес	39	4	19	4	8	18	10	15
Відрахування на соцстрах	33	34	41	24	29	21	22	16
Трансфертні платежі	26	5	12	20	18	31	83	9
Відсотки по державних облігаціях	56	10	48	22	39	19	30	21
Особисті податки	40	32	46	28	31	30	21	23
	67	22	48	33	29	35	29	34
	65	27	51	38	31	45	24	41
	65	21	49	34	37	48	25	25
	15	6	31	20	28	47	22	36
	43	23	52	36	39	43	41	27
	102	50	72	36	65	33	27	18
	36	10	49	23	31	8	58	
	57	15	49	37	49	51	46	
	74	23	51	34	48	56	44	30
	75	27	69	30	57	45	52	20
	82	48	90	37	63	45	49	36
	79	42	85	41	65	64	78	
	83	42	89	35	62	50	46	31
	24	8	46	31	41	57	53	29
	88	37	77	49	56	53	29	29
	93	54	81	52	70	56	57	38
	115	54	96	44	82	68	41	61

1. У країні виробляються тільки три товари: фарби, фікуси, фіранки. За даними таблиці визначте номінальний та реальний ВВП 2019 та 2020 рр., індекси цін та фізичного обсягу Пааше, Ласпейреса та Фішера. Прокоментуйте.

Таблиця 1.2

Дані за варіантами

№ варіанта	2019 р.							2020 р.						
	P ₀			Q ₀				P ₁			Q ₁			
	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
Фарби	4	5	6	7	8	9	10	3	4	5	6	7	8	9
Фікуси	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7
Фіранки	18	21	25	20	15	20	9	13	15	20	7	8	9	15

В. А. Палехова

	P₀						Q₀						P₁						Q₁					
№ варіанта	8	9	10	11	12	13	8	9	10	11	12	13	8	9	10	11	12	13	8	9	10	11	12	13
Фарби	2	8	40	3	5	4	40	30	9	40	20	30	3	10	36	5	6	5	30	24	10	35	18	28
Фікуси	5	4	8	10	30	3	8	50	15	7	7	50	4	7	12	28	4	4	7	45	16	6	9	42
Фіранки	7	20	2	32	9	20	11	5	45	8	14	8	6	15	3	25	9	17	12	10	40	14	15	9

	P₀						Q₀						P₁						Q₁					
№ варіанта	14	15	16	17	18	19	14	15	16	17	18	19	14	15	16	17	18	19	14	15	16	17	18	19
Фарби	21	23	5	3	4	25	6	7	20	80	25	10	18	21	7	4	5	23	7	8	21	75	24	12
Фікуси	5	6	22	10	20	4	40	35	8	40	11	62	6	6	26	7	18	6	38	36	7	46	13	58
Фіранки	2	4	3	18	2	7	20	50	40	5	15	40	3	5	2	20	2	7	21	46	44	5	16	41

	P₀						Q₀						P₁						Q₁					
№ варіанта	20	21	22	23	24	25	20	21	22	23	24	25	20	21	22	23	24	25	20	21	22	23	24	25
Фарби	10	4	44	9	15	21	75	75	10	35	40	42	11	5	40	10	16	20	76	80	11	33	38	44
Фікуси	8	50	5	11	17	13	10	6	70	28	36	51	8	45	6	10	15	14	9	7	65	30	38	50
Фіранки	15	3	15	21	20	25	8	12	30	22	30	35	14	4	14	22	21	9	10	28	23	28	33	33

Тема 2. Базова макроекономічна модель. Сукупний попит і сукупна пропозиція

Виконайте графічне завдання

Як впливатимуть наведені нижче чинники на сукупний попит і сукупну пропозицію? Як зміняться внаслідок цього рівноважний рівень цін і рівноважний реальний обсяг національного виробництва (якщо всі інші умови рівні)? Зобразити ситуацію графічно.

1. Підвищення курсу національної валюти відносно іноземних валют.
2. Зменшення податків на підприємницьку діяльність.
3. Очікування нового витка інфляції.
4. Високий рівень споживчої заборгованості.
5. Зростання монополістичних тенденцій на ринках ресурсів.
6. Підвищення державних витрат на освіту.
7. Скорочення фінансування урядом соціальних програм.
8. Зростання воєнних витрат.
9. Зростання цін на імпортні ресурси.
10. Очікування зростання доходів.
11. Зниження цін на кольорові метали.
12. Зниження ставки податку на доходи громадян.
13. Введення нових субсидій для домогосподарств.
14. Знищення посухою більшої частини врожаю.
15. Підвищення пенсійного віку.
16. Зростання швидкості обертання грошей.
17. Зростання трансфертів.
18. Зростання рівня монополізації вітчизняних ринків.
19. Скорочення ПДВ.
20. Проведення центральним банком політики скорочення грошової маси.
21. Зростання ощадливості в суспільстві.
22. Зростання субсидій для малозабезпечених прошарків населення.
23. Підвищення заробітної платні під тиском профспілок.
24. Зменшення частки заощаджень в доходах домогосподарств.
25. Зниження воєнних видатків.

Тема 3. Макроекономічна нестабільність та її прояви (економічні цикли, безробіття, інфляція)

Оберіть правильну відповідь

1. У період підйому спостерігається:
 - а) скорочення прибутків;
 - б) зростання податкових надходжень;
 - в) падіння курсу акцій;
 - г) зниження ставки відсотка.
2. У період спаду спостерігається зростання:
 - а) інвестицій в приватному секторі;
 - б) ставки відсотка;
 - в) товарно-матеріальних запасів фірм;
 - г) курсів акції на фондовій біржі;
 - д) немає правильної відповіді.
3. Зміну фактичного обсягу національного виробництва відбиває:
 - а) діловий цикл;
 - б) тренд ВВП;
 - в) розрив ВВП;
 - г) інфляція.
4. Зміну потенційного обсягу національного виробництва відбиває:
 - а) діловий цикл;
 - б) тренд ВВП;
 - в) розрив ВВП;
 - г) інфляція.
5. У період підйому спостерігається:
 - а) зниження рівня зайнятості;
 - б) скорочення споживчих витрат на купівлю товарів тривалого користування;
 - в) зростання дефіциту державного бюджету;
 - г) зростання дефіциту торговельного балансу;
 - д) всі відповіді неправильні.
6. У період спаду скорочується:
 - а) профіцит державного бюджету;
 - б) дефіцит державного бюджету;
 - в) дефіцит торговельного балансу;
 - г) профіцит торговельного балансу;
 - д) правильні відповіді – «а» та «в».

7. У період підйому завжди спостерігається зниження:
- а) прибутків фірм;
 - б) трансфертних виплат;
 - в) попиту на працю;
 - г) курсу акцій на фондовій біржі;
 - д) рівня цін.
8. Звільнення людини, що працює на трьох роботах за сумісництвом, з одного неосновного місця роботи призведе до:
- а) зменшення числа зайнятих;
 - б) збільшення числа безробітних;
 - в) збільшення чисельності тих, хто не включається в робочу силу;
 - г) всі відповіді неправильні.
9. Якщо людина переходить у безробітні зі складу робочої сили, то рівень безробіття:
- а) знижується;
 - б) підвищується;
 - в) залишається незмінним;
 - г) не можна визначити напевно.
10. Що з наведеного може скоротити розміри фрикційного безробіття:
- а) зростання виплат по безробіттю;
 - б) зростання мінімальної заробітної платні;
 - в) державні програми з перепідготовки;
 - г) скорочення грошової маси в країні;
 - д) правильної відповіді немає.
11. Якщо економіка знаходиться в стані повної зайнятості, то:
- а) рівень безробіття дорівнює нулю;
 - б) ніхто не отримує державних виплат по безробіттю;
 - в) має місце фрикційне безробіття;
 - г) державний бюджет збалансований;
 - д) сальдо торговельного балансу дорівнює нулю.
12. Негативний шок пропозиції призводить до зростання:
- а) фрикційного безробіття;
 - б) структурного безробіття;
 - в) циклічного безробіття;
 - г) всі відповіді правильні;
 - д) всі відповіді неправильні.

13. Яка з наведених нижче подій сприятиме зростанню безробіття:
- а) уряд зменшує обсяг допомоги по безробіттю;
 - б) все більше зневірених припиняє пошуки роботи;
 - в) служба зайнятості налагоджує своєчасне інформування про нові робочі місця, наявні вакансії;
 - г) покоління *baby-boom* масово виходить на пенсію.
14. Якщо людина припиняє пошук роботи після марних спроб її знайти, то рівень безробіття:
- а) знижується;
 - б) підвищується;
 - в) залишається незмінним;
 - г) не можна сказати напевно;
 - д) немає правильної відповіді.
15. Якщо уряд збільшує рівень виплат по безробіттю, то можна очікувати, що фрикційне безробіття:
- а) знизиться;
 - б) залишиться без змін;
 - в) спочатку впаде, а потім зросте;
 - г) зросте;
 - д) для відповіді на питання потрібні дані про величину циклічного безробіття.
16. Людина не вважається безробітною, якщо вона:
- а) ходить до школи;
 - б) чекає виходу на нову роботу;
 - в) тимчасово звільнена;
 - г) не працює та шукає роботу;
 - д) всі відповіді неправильні.
17. Який з наведених нижче чинників може вплинути на природний рівень безробіття:
- а) падіння реального ВВП;
 - б) зростання грошової маси;
 - в) зростання частки молоді на ринку праці;
 - г) правильної відповіді немає.
18. Фактичний рівень ВВП дорівнює потенційному, якщо:
- а) рівень безробіття дорівнює нулю;
 - б) рівень інфляції дорівнює нулю;
 - в) рівень циклічного безробіття дорівнює природному рівню безробіття;
 - г) правильної відповіді немає.

19. Що з наведеного не пов'язано з інфляцією пропозиції:
- а) зменшення зайнятості і виробництва;
 - б) зростання витрат на одиницю продукції;
 - в) зростання продуктивності праці;
 - г) шоки пропозиції.
20. Оберіть пару явищ, які можуть відбуватися одночасно:
- а) інфляція, дезінфляція;
 - б) стагфляція, дефляція;
 - в) дефляція, дезінфляція;
 - г) дефляція, деномінація.
21. Інфляція може бути пов'язана:
- а) лише із зростання ВВП;
 - б) лише з падінням ВВП;
 - в) зі зростанням або з падінням ВВП залежно від джерела її виникнення;
 - г) зі зростання ВВП, якщо економіка розвивається в умовах повної зайнятості.
22. В умовах інфляції під час падіння реального доходу номінальний дохід:
- а) зростає;
 - б) падає;
 - в) залишається незмінним;
 - г) не вистачає даних для відповіді.
23. Купівельна спроможність грошей та рівень цін:
- а) знаходяться в прямій залежності в період спаду та зворотній залежності в період підйому;
 - б) знаходяться в прямій та пропорційній залежності;
 - в) знаходяться в прямій, але непропорційній залежності;
 - г) завжди знаходяться в оберненій залежності;
 - д) не пов'язані одне з одним.
24. У період інфляції реальний ВВП:
- а) зростає;
 - б) зменшується;
 - в) не змінюється;
 - г) не можна визначити напевно.

25. Якщо темп інфляції складає 250 % на рік, то рівень цін зростає за рік:
- а) в 1,25 рази;
 - б) в 1,5 рази;
 - в) в 2,5 рази;
 - г) в 3,5 рази.

Чи правильні такі твердження? (Написати, так чи ні, та пояснити)

- 1. Реальна робоча сила не може бути більшою за потенційну.
- 2. Рівень зайнятості та рівень безробіття в сумі дають одиницю.
- 3. На величину економічно неактивного населення впливають демографічні процеси.
- 4. Темп інфляції – це показник потоку.
- 5. Якщо темп інфляції знижується, то й ціни товарів і послуг знижуються.
- 6. Якщо ціни на нафту зростають, то реальна заробітна платня знижується.
- 7. В умовах дефляції відсутні витрати «меню».
- 8. В умовах, коли потенційний і фактичний обсяги ВВП співпадають, зростання сукупних витрат призводить до інфляції.
- 9. Якщо темп інфляції в поточному році перевищив темп зростання номінального ВВП, то реальний ВВП поточного року менший за номінальний.
- 10. Якщо фактичний рівень виробництва вищий за потенційний, рівень цін зростає, а реальні доходи знижуються.
- 11. За умов неочікуваної дезінфляції виграють позичальники та програють кредитори.
- 12. Інфляція означає зростання цін усіх товарів та послуг, що виробляються в економіці.
- 13. Зменшення пропозиції грошей може стримати інфляцію пропозиції.
- 14. Підвищення заробітної платні може бути причиною як інфляції попиту, так й інфляції пропозиції.
- 15. Інфляція приводить до зниження реальних доходів у всіх верств населення.
- 16. Реальні доходи населення завжди менші за номінальні.
- 17. Згідно з кривою Філліпса, зростання рівня безробіття супроводжується падінням темпів інфляції.
- 18. Спад виробництва завжди викликає падіння цін.
- 19. Якщо в економіці є люди, які зневірилися знайти роботу, то офіційний показник рівня безробіття буде нижчий за дійсний.

Методичні вказівки до написання контрольної роботи з макроекономіки для студентів заочної форми навчання

20. Якщо рівень безробіття зростає, то це не завжди означає, що збільшується численність безробітних.

21. Фрикційне безробіття не пов'язане з періодичними коливаннями ділової активності.

22. Якщо у фірми зростають товарно-матеріальні запаси, то слід очікувати зниження рівня зайнятості.

23. Підвищення розміру виплат по безробіттю призводить до зростання фактичного рівня безробіття, але не здійснює впливу на природний рівень.

24. Циклічне безробіття може бути від'ємним.

25. Якщо фактичний ВВП дорівнює потенційно можливому, то структурне безробіття відсутнє.

Розв'яжіть задачу

1. Вам пропонують взяти кредит, але ви здатні сплачувати реально не більше 5 % річних. Номінальна ставка відсотка складає 112 %, а темп інфляції очікується 105 %. Чи візьмете ви кредит?

2. За наведеними даними розрахуйте темп інфляції для кожного року. Як змінився доход у 2019 році, якщо номінальний доход зріс на 11 % порівняно з 2018 роком?

Рік	2017	2018	2019	2020
Індекс цін	100	108	118,8	124,74

3. Споживчий кошик складається з їжі та розваг. Ціни на продукти харчування зросли на 25 %, вартість розважальних послуг знизилась на 3 %. Визначте темп інфляції в країні, якщо обсяг виробництва продуктів харчування співвідноситься з обсягом надання послуг як 4:1.

4. Якщо загальна чисельність населення дорівнює 76 млн, чисельність працездатного населення – 52 млн, чисельність осіб, що не включаються в робочу силу, – 22 млн, а рівень безробіття досягнув 7 %, то чому дорівнює чисельність зайнятих?

5. Чисельність безробітних у країні досягла таких значень: фрикційних – 2,7 млн осіб, структурних – 2,3 млн, циклічних – 2,5 млн. Якщо природний рівень безробіття становить при цьому 5 %, визначте фактичний рівень безробіття.

6. ВВП країни становив 245 млрд марок. При цьому рівень безробіття складав: фрикційного – 2,4 %, структурного – 1,6 %, циклічного – 5,0 %. Визначте величину потенційно можливого ВВП.

7. Якщо чисельність населення в працездатному віці становить 40 млн, чисельність зайнятих – 27 млн, а рівень безробіття – 10 %, то яка чисельність осіб, що не включаються в робочу силу?

8. В економіці країни загальна чисельність населення складає 300 млн, чисельність працездатного населення – 250 млн, фрикційних безробітних – 7 млн, структурних безробітних – 8 млн, циклічних безробітних – 10 млн, зайнятих – 175 млн. Якщо фактичний ВВП досягнув рівня 1770 млрд євро, а потенційний ВВП – 2000 млрд євро, чому дорівнює коефіцієнт Оукена?

9. Безробітних – 9,3 млн осіб, зайнятих – 90,7 млн. Природний рівень безробіття – 5 %. Чому дорівнює потенційно можливий ВВП, якщо фактичний ВВП складає 357 млрд?

10. Реальний ВВП у 2018 р. склав 365 млрд шекелів, потенційний ВВП – 400 млрд. Природний рівень безробіття дорівнював 5,5 %. Знайдіть фактичний рівень безробіття для 2018 р.

11. Якщо потенційний ВВП становить 300 млрд рупій, фактичний рівень безробіття – 10,7 %, а природний – 5,5 %, то який обсяг ВВП був втрачений внаслідок надмірного безробіття?

12. За умов потенційного ВВП у 680 млрд лей, фактичний ВВП становить 584,8 млрд. Якщо фактичний рівень безробіття складає 10,6 %, то чому дорівнює рівень природного безробіття?

13. В умовах безробіття ВВП становить 506 млрд тугриків. Якщо природний рівень безробіття склав 5,5 %, а фактичний – 8,7 %, який обсяг ВВП був би створений за умов повної зайнятості?

14. Фактичний обсяг ВВП становить 205 млрд крузейро, потенційний – 200 млрд. Визначте фактичний рівень безробіття, якщо природний рівень дорівнює 6 %.

15. Якщо чисельність населення в працездатному віці становить 125 млн, чисельність зайнятих – 72 млн, а рівень безробіття – 10 %, то яка чисельність осіб, що не включаються в робочу силу?

16. Якщо річний темп інфляції дорівнює 55 % і ви позичили кому-небудь 200 тугриків сьогодні, але хочете через рік отримати реальні 210, то яку номінальну відсоткову ставку ви повинні призначити для цього?

17. У січні 2016 р. родина вклала свої заощадження в нерухомість, витративши 6 тис. динарів на покупку квартири. У січні 2020 р. вона продала квартиру за 10 тис. динарів. Темпи інфляції за роками склали (%):

2016	2017	2018	2019	2020
16	14	15	10	7

**Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання**

Визначте, виграла чи програла в цьому випадку родина та на скільки відсотків?

18. Ви надали кредит у 1 тис. тугриків на рік, розраховуючи отримати реально 7,5 % річних, очікуючи, що темп інфляції складе 60 %. Але насправді темп інфляції склав 70 %. Який реальний дохід ви отримали?

19. Номінальний ВВП в базисному 2017 р. складав 400 млн крон, у 2018 р. – 460 млн, у 2019 р. – 510 млн. Реальний ВВП зріс у 2018 р. на 8 %, у 2019 р. – ще на 10 %. Чому дорівнював темп інфляції у 2018 і 2019 роках?

20. Споживчий кошик родини включає такі товари:

Товар	Кількість	Ціна, крон	
		2018	2019
М'ясо	12 кг	20	25
Книги	5 од.	15	18
Одяг	6 од.	50	60

Визначте темп інфляції у 2019 р.

21. Відомо, що індекс споживчих цін у 2018 р. був 115 %, а у 2019 р. – 138 %. Вважаючи, що темп інфляції в наступному році не зміниться, ви вирішили надати позику, розраховуючи отримати 10 % річних. Яка буде реальна доходність вашого капіталу, якщо темп інфляції за підсумками року складе 18 %?

22. Ви взяли в кредит 10 тис. лей на рік під 36 % за умов, що очікувалася інфляція з темпом 30 %. Але насправді темп інфляції становив 33 %. Виграли ви чи програли та яка величина вашого виграшу (програшу)?

23. Ринковий кошик складається з 20 пляшок пива та 30 пачок сухариків. Ціна пива дорівнює 5 крон за пляшку, сухариків – 2 крони за пачку. Ціна сухариків незмінна. Знайдіть темп інфляції, якщо ціна пива зросла: 1) на 20 %; 2) на 80 %.

24. Споживчий кошик складається з їжі та розваг. Ціни на продукти харчування зросли на 14 %, вартість розважальних послуг знизилась на 20 %. Визначте темп інфляції в країні, якщо обсяг виробництва продуктів харчування співвідноситься з обсягом надання послуг як 3:1.

25. Вам пропонують взяти кредит, але ви здатні сплачувати реально не більше ніж 4 % річних. Номінальна ставка відсотку складає 60 %, а темп інфляції, що очікується, дорівнює 55 %. Чи будете ви брати кредит?

Тема 4–5. Макроекономічна рівновага. Теоретичні аспекти фіскальної політики

Оберіть правильну відповідь

1. Яка з наведених відповідей розкриває особливості порогового споживання:
 - а) гранична схильність до споживання дорівнює 1;
 - б) середня схильність до споживання дорівнює 1;
 - в) заощадження дорівнюють споживанню;
 - г) заощадження дорівнюють інвестиціям;
 - д) всі відповіді неправильні.
2. Чинником, що не впливає на величину мультиплікатора в кейнсіанській моделі макроекономічної рівноваги, є:
 - а) гранична схильність до заощадження;
 - б) рівень ставки податку;
 - в) гранична схильність до імпорту;
 - г) автономне споживання;
 - д) правильної відповіді немає.
3. Мультиплікатор інвестицій не спрацьовує, якщо:
 - а) економіка переживає спад;
 - б) економічна політика уряду помилкова;
 - в) економіка досягла рівня повної зайнятості;
 - г) знижується ефективність використання ресурсів в економіці;
 - д) всі відповіді неправильні.
4. Від'ємне значення рівня циклічного безробіття свідчить про існування в економіці країни:
 - а) рецесійного розриву;
 - б) дефляційного розриву;
 - в) інфляційного розриву;
 - г) вимушеного безробіття;
 - д) природного безробіття.
5. Яке з тверджень характеризує точку нульового заощадження:
 - а) величина заощаджень дорівнює обсягу інвестицій;
 - б) величина заощаджень дорівнює обсягу споживання;
 - в) гранична схильність до споживання дорівнює 1;
 - г) середня схильність до споживання дорівнює 1.

*Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання*

6. Парадокс ощадливості спостерігається в умовах:
- а) неповної зайнятості;
 - б) повної зайнятості;
 - в) зростання державного боргу;
 - г) зростання рівня інфляції;
 - д) правильної відповіді немає.
7. На якому відрізку графіка AS дія ефекту мультиплікатора найсильніша:
- а) горизонтальному;
 - б) проміжному;
 - в) вертикальному;
 - г) всі відповіді правильні;
 - д) всі відповіді неправильні.
8. Згідно з кейнсіанською теорією:
- а) отримання доходу створює попит на цей доход;
 - б) попит на гроші примушує підприємців виробляти товари та послуги;
 - в) рівень сукупного попиту визначає обсяг виробництва в економіці;
 - г) рівновага в економіці можлива лише за умови повної зайнятості;
 - д) немає правильної відповіді.
9. Рецесійний розрив знаходить своє відображення у:
- а) недостатності заощаджень;
 - б) дефіциті товарів;
 - в) недостатньому сукупному попиті;
 - г) недостатній сукупній пропозиції;
 - д) всі попередні відповіді неправильні.
10. Якщо величина доходу кінцевого використання дорівнює нулю, то можна стверджувати, що:
- а) рівень споживання дорівнює нулю;
 - б) рівень заощадження дорівнює нулю;
 - в) рівень інвестицій дорівнює нулю;
 - г) зникає ефект мультиплікатора;
 - д) всі відповіді неправильні.

11. Якщо обсяг випуску перевищує заплановані видатки, то:
 - а) запаси фірм зростають, а рівень доходу скорочується;
 - б) і запаси фірм, і рівень доходу скорочується;
 - в) і запаси фірм, і рівень доходу зростають;
 - г) запаси фірм і рівень доходу не змінюються;
 - д) всі попередні відповіді неправильні.
12. Виходячи з кейнсіанської теорії, заощадження можуть перевищувати інвестиції за умови, коли:
 - а) гранична схильність до споживання дорівнює граничній схильності до заощадження;
 - б) протягом тривалого часу в економіці існує надвиробництво;
 - в) рівень позичкового відсотку зростає;
 - г) дефлятор більший за 1.
13. Якщо обсяг національного виробництва більший за рівноважний, то:
 - а) домогосподарства заощаджують більше, ніж підприємці планують інвестувати;
 - б) сукупні видатки перевищують обсяг національного виробництва;
 - в) вилучення зрівнюються з ін'єкціями;
 - г) ставка відсотка зростає;
 - д) всі відповіді неправильні.
14. Якщо в національній економіці обсяг виробництва дорівнює сукупним видаткам, то:
 - а) економіка перебуває в стані повної зайнятості;
 - б) ін'єкції дорівнюють вилученням;
 - в) весь дохід іде на споживання;
 - г) всі відповіді правильні;
 - д) правильні відповіді – «б», «в».
15. Якщо уряд намагається запобігти економічному спаду, він може:
 - а) зменшити податки;
 - б) зменшити державні закупівлі товарів і послуг;
 - в) зменшити трансфертні платежі;
 - г) зменшити рівень бюджетного дефіциту;
 - д) правильні відповіді – «а» і «г».
16. Згідно з кейнсіанською теорією, зниження податків та зростання державних закупівель призведе до:
 - а) скорочення обсягу випуску та зростання рівня безробіття;
 - б) скорочення обсягу випуску, а рівень безробіття не зміниться;
 - в) зростання обсягу випуску та зниження рівня безробіття;
 - г) зростання обсягу випуску та рівня безробіття;
 - д) зниження рівня безробіття, а обсяг випуску не зміниться.

***Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання***

17. Якщо, маючи великий дефіцит державного бюджету, уряд вирішує знизити державні закупівлі та податки на однакову величину, то це призведе до:

- а) зростання обсягу випуску та рівня цін;
- б) зростання обсягу випуску та зниження рівня цін;
- в) зниженню рівня цін, а обсяг випуску не зміниться;
- г) зниженню обсягу випуску та зростанню рівня цін;
- д) зниженню обсягу випуску та рівня цін.

18. Якщо в економіці, що знаходиться в стані повної зайнятості, зріс сукупний попит, то фіскальна політика уряду повинна бути спрямована на:

- а) підтримання рівності податкових надходжень та державних видатків;
- б) забезпечення перевищення податкових надходжень над державними видатками;
- в) скорочення субсидій і трансфертних виплат та зростання податкових ставок;
- г) забезпечення перевищення державних видатків над податковими надходженнями;
- д) правильні відповіді – «б» та «в».

19. Якщо уряд щорічно буде прагнути до збалансованого бюджету, то такий бюджет:

- а) буде зменшувати коливання в межах економічного циклу;
- б) буде посилювати коливання в межах економічного циклу;
- в) не буде впливати на обсяг виробництва й рівень зайнятості;
- г) буде сприяти послабленню інфляції;
- д) буде стимулювати сукупний попит.

20. Чи є правильним твердження: покриття дефіциту бюджету посилює інфляцію:

- а) правильно завжди;
- б) правильно лише в певних випадках залежно від способу покриття дефіциту бюджету;
- в) правильно лише в певних випадках залежно від рівня бюджету;
- г) правильно лише в певних випадках залежно від величини дефіциту бюджету;
- д) наведене твердження неправильне.

21. Ефект витіснення означає, що:
- а) споживання товарів та послуг витісняє інвестиції;
 - б) вітчизняні вироби витісняють імпорт;
 - в) державні видатки витісняють приватні інвестиції;
 - г) приватні інвестиції витісняють державні видатки;
 - д) всі відповіді неправильні.
22. Показником тягаря державного боргу для економіки є:
- а) абсолютна величина боргу;
 - б) темпи зростання боргу;
 - в) сума відсоткових виплат по боргу;
 - г) приріст величини боргу порівняно з попереднім роком;
 - д) відношення абсолютної величини боргу до обсягу ВВП.
23. Що з наведеного забезпечить найбільше зростання сукупного попиту:
- а) зростання податків на 100 тугриків;
 - б) зниження податків на 100 тугриків;
 - в) зростання державних закупівель на 100 тугриків;
 - г) зростання і державних закупівель, і податків на 100 тугриків;
 - д) зростання державних закупівель на 100 тугриків та зниження податків на 100 тугриків.
24. Дія недискреційної фіскальної політики НЕ пов'язана з:
- а) допомогою по безробіттю;
 - б) прогресивною системою оподаткування;
 - в) заходами уряду щодо зміни ставок оподаткування;
 - г) правильної відповіді немає.
25. Зростання сукупних видатків у кейнсіанській моделі призведе до зсуву кривої сукупного попиту:
- а) праворуч на величину зростання сукупних видатків;
 - б) ліворуч на величину зростання сукупних видатків;
 - в) праворуч на величину зростання сукупних видатків, помножену на значення мультиплікатора;
 - г) ліворуч на величину зростання сукупних видатків, помножену на значення мультиплікатора;
 - д) всі попередні відповіді неправильні.

Чи правильні такі твердження? (Написати, так чи ні, та пояснити)

1. Зростання державних витрат зміщує криву сукупного попиту в більшій мірі, ніж зниження податків.

2. Зниження державних витрат і податків на однакову величину призводить до скорочення ВВП.
3. Якщо державні видатки перевищують податкові надходження, уряд виступає кредитором на фінансовому ринку.
4. За інших рівних умов зростання податків та державних закупівель на однакову величину може призвести до зростання ВВП.
5. Зниження прогресивності ставок оподаткування зменшує вплив автоматичних стабілізаторів.
6. Податкові заходи сильніше впливають на економічну ситуацію під час проведення фіскальної політики, ніж зміна державних закупівель.
7. Навіть збалансований бюджет може бути використаний для скорочення безробіття та подолання депресії.
8. Автоматичні стабілізатори здійснюють сильніший вплив на економіку, ніж заходи дискреційної фіскальної політики.
9. Важливою перевагою автоматичних стабілізаторів є те, що вони діють, не вимагаючи рішення уряду відносно моменту, коли слід починати дію.
10. Бюджет, що збалансований щорічно, посилює циклічні коливання економіки.
11. Найбільш точну характеристику тягаря державного боргу дає його абсолютна величина.
12. Чим менша середня схильність до заощадження, тим більший вплив зміни інвестицій на зміну величини доходу.
13. Парадокс ощадливості притаманний лише ситуації економіки з неповною зайнятістю.
14. Якщо відома функція споживання, то завжди можна побудувати графік функції заощадження.
15. У кейнсіанській моделі економіки основним чинником, що визначає рівень інвестицій, є очікувана норма прибутку.
16. У кейнсіанській моделі економіки рівноважний ВВП – це такий рівень, за умов якого заощадження дорівнюють чистим інвестиціям.
17. Розрив ВВП – це різниця між номінальним та реальним ВВП.
18. У рівноважній економіці вилучення завжди дорівнюють ін'єкціям.
19. Згідно з кейнсіанською теорією, заощадження домогосподарств залежать у першу чергу від ставки відсотку.
20. Методом ліквідації інфляційного розриву в економіці може бути стимулювання заощаджень.

21. Основним чинником, що впливає на інвестиції, в кейнсіанській моделі є номінальна ставка відсотка.

22. Динаміка та обсяг заощаджень та інвестицій визначаються дією одних і тих самих чинників.

23. Погляди будь-якої людини на соціальну значущість заощаджень залежить від того, якої концепції вона дотримується – класичної чи кейнсіанської.

24. Якщо гранична схильність до заощадження дорівнює 0,25, то це означає, що домогосподарства витрачають 75 % свого доходу на товари та послуги.

25. Виплати відсотків по державному боргу зменшує дефіцит державного бюджету.

Розв'яжіть задачу

1. Уряду треба вжити заходів щодо фіскальної політики для стабілізації економіки. Розгляньте всі можливі варіанти такої політики, якщо фактичний рівень безробіття становить 9 %, а природний – дорівнює 5 %. Потенційно можливий ВВП складає 650 млрд рубль, гранична схильність до споживання дорівнює 0,6.

2. Потенційно можливий ВВП складає 1400 млрд шекелів. Якщо природний рівень безробіття дорівнює 6 %, а фактичний – 8 %, яку політику має проводити уряд для стабілізації економіки (розглянути всі можливі інструменти)? Гранична схильність до споживання становить 0,8.

3. Природний рівень безробіття дорівнює 6 %, а фактичний становить 5 %. Потенційно можливий ВВП складає 800 млрд тугриків. Яку політику має проводити уряд для стабілізації економіки (розглянути всі можливі інструменти), якщо відомо, що гранична схильність до споживання дорівнює 0,8? Прокоментуйте.

4. Рівень ВВП за умов повної зайнятості склав 2200 млрд манатів. Автономне споживання дорівнює 270 млрд манатів; гранична схильність до заощадження – 0,2. Ставка оподаткування встановлена на рівні 15 %, обсяг трансфертів – 70 млрд манатів. Обсяг інвестицій дорівнює 235 млрд манатів, державні закупівлі – 175 млрд манатів. Який виникає розрив за цих умов та чому він дорівнює? Відповідь проілюструйте.

5. У 2019 р. ВВП склав 190 млрд злотих, приватні інвестиції становили 18 млрд злотих. У 2020 р. ті самі показники склали відповідно 210 млрд злотих та 22 млрд злотих. Запишіть функцію споживання, якщо податки не стягуються, а державні закупівлі незмінні та дорівнюють 15 млрд злотих.

6. Після того, як уряд у 2020 р. скоротив державні закупівлі на 70 млрд лір, але збільшив трансферти на 10 млрд лір, економіка опинилася на рівні повної зайнятості, що дозволило досягнути ВВП обсягом 3600 млрд лір. Визначте величину ВВП попереднього 2019 р., якщо гранична схильність до споживання дорівнює 0,6.

7. У 2020 р. уряд прийняв рішення збільшити державні закупівлі на 34 млрд крон, але при цьому зменшити трансферти на 11 млрд крон. Внаслідок цих заходів економіка опинилася на рівні повної зайнятості, і ВВП досяг 850 млрд крон. Визначте величину ВВП 2019 р., якщо гранична схильність до заощадження 0,2.

8. Для того, щоб економіка опинилася на рівні повної зайнятості з ВВП, що дорівнює 1450 млрд талерів, уряд вирішив зменшити державні закупівлі на 23 млрд талерів, але при цьому збільшити податки на 9 млрд талерів. Визначте величину ВВП, що був створений країною до вжиття наведених заходів, якщо гранична схильність до споживання дорівнює 0,75.

9. Фактичний ВВП країни становить 2000 млн гульденів. Щоб забезпечити рівень повної зайнятості, уряд скорочує державні закупівлі на 50 млн гульденів та збільшує податки на 20 млн гульденів. Визначте величину потенційно можливого ВВП, якщо гранична схильність до споживання дорівнює 0,75.

10. Автономне споживання становить 124 млрд євро; гранична схильність до заощаджень дорівнює 0,2; ставка податку складає 15 %. Якщо потенційно можливий ВВП становить 2000 млрд євро, обсяг приватних інвестицій – 280 млрд євро, а державних закупівель – 220 млрд євро, то який розрив існує в економіці та яка його величина?

11. Після того, як уряд у 2020 р. скоротив державні закупівлі на 80 млрд форинтів, але збільшив трансферти на 20 млрд форинтів, економіка опинилася на рівні повної зайнятості, з ВВП, що дорівнює 2500 млрд форинтів. Визначте величину ВВП 2019 р., якщо гранична схильність до споживання дорівнює 0,6.

12. Автономне споживання дорівнює 365 млрд марок; гранична схильність до заощаджень складає 0,3; ставка податку встановлена на рівні 25 %. Якщо потенційний ВВП становить 3100 млрд марок, обсяг приватних інвестицій – 570 млрд марок, а державних закупівель – 490 млрд марок, то який розрив існує в економіці та яка його величина?

13. У національній економіці автономне споживання складає 50 млрд динарів, гранична схильність до заощаджень дорівнює 0,4. Обсяг інвестицій – 100 млрд динарів, державних витрат – 95 млрд

динарів. Ставка оподаткування становить 15 %. В економіці встанови-лася рівновага. Рівень ВВП за умов повної зайнятості складає 475 млрд динарів. Який в цьому випадку виникає розрив та яка його величина?

14. Відомо, що автономне споживання складає 205 млрд песо; гранична схильність до заощаджень дорівнює 0,22; ставка податку – 25 %, обсяг трансфертів – 100 млрд песо. Якщо потенційно можливий ВВП становить 2500 млрд песо, обсяг приватних інвестицій – 423 млрд песо, а державних закупівель – 290 млрд песо, то який розрив існує в економіці та яка його величина?

15. В економіці автономне споживання складає 148 млрд драхм; гранична схильність до заощаджень дорівнює 0,18; ставка податку – 35 %, обсяг трансфертів – 150 млрд драхм. За умов, що потенційно можливий ВВП становить 1950 млрд драхм, обсяг приватних інвестицій – 396 млрд драхм, а державних закупівель – 267 млрд драхм, визначте, який розрив існує в економіці та яка його величина?

16. Економіку характеризують такі дані: автономне споживання дорівнює 93 млрд динарів; гранична схильність до заощаджень становить 0,16; ставка податку – 15 %, обсяг трансфертів – 50 млрд динарів. Якщо потенційно можливий ВВП складає 1600 млрд динарів, обсяг приватних інвестицій – 171 млрд динарів, а державних закупівель – 123 млрд динарів, то який розрив існує в економіці та яка його величина?

17. Відомо, що автономне споживання в країні становить 186 млрд ескудо; гранична схильність до заощаджень дорівнює 0,14; ставка податку – 20 %, обсяг трансфертів – 150 млрд ескудо. Якщо потенційно можливий ВВП становить 2400 млрд ескудо, обсяг приватних інвестицій – 263 млрд ескудо, а державних закупівель – 202 млрд ескудо, то який розрив існує в економіці та яка його величина?

18. Використовуючи наведені дані, визначте, який розрив існує в економіці та яка його величина. Автономне споживання дорівнює 122 млрд манатів; гранична схильність до заощаджень – 0,12; ставка податку – 25 %, обсяг трансфертів – 150 млрд манатів. Потенційний ВВП становить 1800 млрд манатів, обсяг приватних інвестицій – 213 млрд манатів, а державних закупівель – 128 млрд манатів.

19. Відомо, що автономне споживання дорівнює 197 млрд тенге; гранична схильність до заощаджень становить 0,1; ставка податку – 21 %, обсяг трансфертів – 80 млрд тенге. Якщо потенційно можливий ВВП становить 4100 млрд тенге, обсяг приватних інвестицій – 519 млрд тенге, а державних закупівель – 368 млрд тенге, то який розрив існує в економіці та яка його величина?

20. Економіку характеризують такі дані. Автономне споживання дорівнює 131 млрд форинтів; гранична схильність до заощаджень зберігається на рівні 0,24; ставка податку – 10 %, обсяг трансфертів досяг 50 млрд форинтів. Якщо потенційно можливий ВВП становить 2400 млрд форинтів, обсяг приватних інвестицій – 346 млрд форинтів, а державних закупівель – 275 млрд форинтів, то який розрив існує в економіці та яка його величина?

21. Потенційно можливий ВВП становить 3400 млрд ескудо, обсяг приватних інвестицій – 527 млрд ескудо, а державних закупівель – 395 млрд ескудо. Автономне споживання складає 234 млрд ескудо; гранична схильність до заощаджень дорівнює 0,2; ставка податку – 26 %, обсяг трансфертів – 340 млрд ескудо. Визначте, який розрив існує в економіці та яка його величина?

22. Відомо, що автономне споживання складає 310 млрд крузейро; гранична схильність до заощаджень дорівнює 0,28; ставка податку – 20 %, обсяг трансфертів – 250 млрд крузейро. Якщо потенційно можливий ВВП становить 4400 млрд крузейро, обсяг приватних інвестицій – 746 млрд крузейро, а державних закупівель – 672 млрд крузейро, то який розрив існує в економіці та яка його величина?

23. Потенційно можливий ВВП становить 2400 млрд ріалів, обсяг приватних інвестицій дорівнює 549 млрд ріалів, а державних закупівель – 312 млрд ріалів. При цьому автономне споживання складає 211 млрд ріалів; гранична схильність до заощаджень – 0,3; ставка податку – 26 %, обсяг трансфертів – 190 млрд ріалів. Визначте, який розрив існує в економіці та яка його величина.

24. У гіпотетичній економіці автономне споживання складає 127 млрд франків; гранична схильність до заощаджень зберігається на рівні 0,27; ставка податку – 30 %, обсяг трансфертів – 200 млрд франків. Якщо потенційно можливий ВВП становить 2100 млрд франків, обсяг приватних інвестицій – 432 млрд франків, а державних закупівель – 273 млрд франків, то який розрив існує в економіці та яка його величина?

25. Визначте, який розрив існує в економіці та яка його величина, виходячи з таких даних. Автономне споживання складає 316 млрд флоринів; гранична схильність до заощаджень дорівнює 0,25; ставка податку – 28 %, обсяг трансфертів – 240 млрд флоринів. Потенційно можливий ВВП становить 3594 млрд флоринів, обсяг приватних інвестицій – 696 млрд флоринів, а державних закупівель – 487 млрд флоринів.

Тема 6. Гроші, кредитна система та грошово-кредитна політика

Оберіть правильну відповідь

1. Рахунки до запитання включаються в грошовий агрегат:
 - а) M_1 ;
 - б) M_2 ;
 - в) M_3 ;
 - г) всі відповіді правильні.
2. Що з наведеного не можна віднести до «майже грошей»?
 - а) нечекові ощадні внески;
 - б) термінові внески;
 - в) внески до запитання;
 - г) всі відповіді неправильні.
3. Яке з тверджень неправильне:
 - а) ліквідність M_3 менше, ніж ліквідність M_2 ;
 - б) у складі M_2 є елементи зі 100 %-ю ліквідністю;
 - в) доходність M_2 менше ніж доходність M_1 ;
 - г) у склад M_1 входять елементи з нульовою доходністю;
 - д) правильної відповіді немає.
4. Якщо гроші обертаються чотири рази на рік, то кількість грошей в обігу:
 - а) дорівнює реальному ВВП;
 - б) дорівнює номінальному ВВП;
 - в) у 4 рази більше номінального ВВП;
 - г) складає 25 % номінального ВВП;
 - д) у 2,5 рази менше номінального ВВП.
5. Зростання рівня доходу приводить до:
 - а) зменшення попиту на гроші;
 - б) зменшення пропозиції грошей;
 - в) зростання попиту на гроші;
 - д) всі відповіді неправильні.
6. Зростання пропозиції грошей збільшує:
 - а) ставку відсотка;
 - б) інвестиції;
 - в) і ставку відсотка, й інвестиції;
 - г) ні ставки відсотка, ні інвестиції.

7. Що з наведеного не спричинює зміни пропозиції грошей:
 - а) перевищення доходів бюджету над державними видатками;
 - б) купівля центральним банком державних облігацій;
 - в) зменшення норми обов'язкових резервів;
 - г) емісія грошей;
 - д) немає правильної відповіді.
8. Рівноважна ставка відсотка може залишитися незмінною, якщо:
 - а) у разі зростання реального ВВП зростатиме спекулятивний попит на гроші;
 - б) уповільнення швидкості оборту грошей супроводжується зниженням облікової ставки;
 - в) центральний банк збільшує норму обов'язкових резервів за умов інфляції;
 - г) одночасно із зростання грошової бази зменшується облікова ставка.
9. До активів комерційного банку не відносяться:
 - а) акції та облігації приватних фірм;
 - б) готівка;
 - в) власний капітал банку;
 - г) державні цінні папери;
 - д) правильної відповіді немає.
10. Яке з наведених тверджень складає фундаментальну основу балансових зв'язків:
 - а) сума активів та резервів дорівнює власному капіталу;
 - б) сума зобов'язань та власного капіталу дорівнює активам;
 - в) сума активів та зобов'язань дорівнює власному капіталу;
 - г) сума власного капіталу та активів дорівнює зобов'язанням;
 - д) всі попередні відповіді неправильні.
11. Здатність комерційного банку створювати гроші залежить від:
 - а) швидкості оборту грошей;
 - б) темпів грошової емісії;
 - в) схильності населення зберігати гроші в банку;
 - г) всі відповіді правильні.
12. Джерелами банківського прибутку є все, окрім:
 - а) відсотків, що стягують банки за надання кредитів;
 - б) відсотків, що сплачують клієнтам за внесками;
 - в) комісійних за розрахунками;
 - г) плата за зберігання цінних паперів та інших цінностей.

13. Статтею активу центрального банку є:
- а) готівка в обігу;
 - б) іноземна валюта;
 - в) резерви комерційних банків;
 - г) депозити комерційних банків та казначейства;
 - д) правильної відповіді немає.
14. Якщо в економіці інфляція, то найбільш придатним заходом монетарної політики буде:
- а) зростання трансфертів;
 - б) підвищення ставки податку на доходи фізичних осіб;
 - в) продаж центральним банком державних цінних паперів на відкритому ринку;
 - г) зниження норми обов'язкових резервів;
 - д) правильні відповіді – «б» та «в».
15. Коли центральний банк купує цінні папери на відкритому ринку, то грошова маса в країні:
- а) зменшується на суму вартості цінних паперів;
 - б) збільшується на більшу суму;
 - в) збільшується на суму вартості цінних паперів;
 - г) зменшується на більшу суму;
 - д) правильної відповіді немає.
16. Якщо центральний банк продає велику кількість державних цінних паперів на відкритому ринку, то він має на меті:
- а) ускладнити купівлю населенням державних цінних паперів;
 - б) знизити облікову ставку;
 - в) зменшити загальну масу грошей в обігу;
 - г) збільшити обсяг інвестицій.
17. Якщо держава викидає на відкритий ринок державні облігації, то це призведе до:
- а) зниження рівня інфляції через деякий час;
 - б) поживлення державних інвестицій в промисловості;
 - в) уповільнення швидкості зростання дефіциту бюджету;
 - г) погашення зовнішньої заборгованості держави.
18. Якщо центральний банк підвищує облікову ставку, то:
- а) збільшуються кредитні можливості комерційних банків;
 - б) зменшуються кредитні можливості комерційних банків;
 - в) зростає банківський мультиплікатор;
 - г) зменшується банківський мультиплікатор;
 - д) правильні відповіді – «б» і «г».

19. Політика дорогих грошей центрального банку може виявитися неефективною, якщо:

- а) центральний банк не має права знизити норму обов'язкових резервів;
- б) комерційні банки мають значні надлишкові резерви;
- в) домогосподарства нагромадили великий обсяг особистих заощаджень;
- г) золото у великих обсягах експортується в інші країни;
- д) домогосподарства та фірми намагаються додатково купити державні облігації на велику суму.

20. Проведення центральним банком політики дешевих грошей призводить до:

- а) зростання курсу державних цінних паперів;
- б) зниження загальної величини резервів комерційних банків;
- в) зниження загального рівня цін;
- г) підвищення норми обов'язкових резервів, що встановлена для комерційних банків;
- д) немає правильної відповіді.

21. До тактичних цілей грошово-кредитної політики слід віднести:

- а) стабілізацію ставки відсотка;
- б) стабілізацію рівня цін;
- в) забезпечення повної зайнятості;
- г) зростання обсягів виробництва.

22. Яка з операцій центрального банку збільшує кількість грошей в обігу?

- а) центральний банк підвищує норму обов'язкових резервів;
- б) центральний банк продає державні цінні папери комерційним банкам;
- в) центральний банк підвищує облікову ставку;
- г) центральний банк купує державні облігації на відкритому ринку;
- д) правильної відповіді немає.

23. Якщо центральний банк продає державні цінні папери комерційним банкам, то:

- а) зростає державна заборгованість;
- б) знижується ставка відсотку;
- в) зростають кредити комерційних банків;
- г) знижуються надлишкові резерви комерційних банків;
- д) правильної відповіді немає.

24. Якщо у людей зростає бажання зберігати гроші у вигляді готівки, то у комерційних банків:

- а) зростає можливість знизити безробіття;
- б) зростає можливість знизити сукупну пропозицію;
- в) зменшиться можливість знизити сукупну пропозицію;
- г) збільшиться можливість надавати кредити;
- д) знизиться можливість надавати кредити.

25. Якщо центральний банк проводить операції на відкритому ринку, то змінюється величина:

- а) грошового мультиплікатора;
- б) грошової бази;
- в) грошового мультиплікатора та грошової бази;
- г) попиту на гроші;
- д) правильної відповіді немає.

Чи правильні такі твердження? (Написати так чи ні та пояснити)

1. Центральний банк може зменшити кредитні можливості комерційних банків як шляхом підвищення норми обов'язкових резервів, так і шляхом підвищення облікової ставки.

2. Монетарна політика використовується для боротьби з інфляцією, а не з безробіттям.

3. Політика дешевих грошей може бути більш ефективна, ніж політика дорогих грошей, оскільки резерви комерційних банків зростають та вони можуть надати більше кредитів.

4. Якщо центральний банк знижує норму обов'язкових резервів, то величина інвестиційних видатків знижується.

5. Продаж державних цінних паперів центральним банком призводить до зростання сукупного попиту.

6. Операції на відкритому ринку, що здійснюються центральним банком, є засобом регулювання економіки у довгостроковому періоді.

7. Політика дорогих грошей є більш дієвою порівняно з політикою дешевих грошей.

8. Політика дорогих грошей має ту саму стратегічну мету, що й стимулююча фіскальна політика.

9. Знижуючи облікову ставку, центральний банк точно впевнений у подальшому зростанні грошової маси.

10. Коли центральний банк купує державні цінні папери, резерви комерційних банків скорочуються.

11. Операції на відкритому ринку не змінюють величину банківського мультиплікатора.

***Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання***

12. Якщо центральний банк підвищує облікову ставку, резерви комерційних банків збільшуються.
13. Зменшення пропозиції грошей за умов незмінної швидкості їх обертуті завжди має наслідком зниження обсягу інвестицій.
14. Чекові внески відносять до «майже грошей».
15. Ощадні внески є частиною грошового агрегату M_3 .
16. Вкладання грошей в банк означає переведення їх у більш ліквідну форму.
17. Ліквідність грошового агрегату M_2 вища, ніж M_1 .
18. Чим вища швидкість обертання грошей, тим менше їх потрібно в обігу.
19. Зростання реальної грошової маси веде до підвищення ставки відсотка.
20. Здатність комерційного банку створювати гроші залежить від схильності населення зберігати гроші в банку.
21. Зростання пропозиції грошей призводить до зсуву кривої сукупної пропозиції праворуч.
22. Сума активів та резервів дорівнює власному капіталу.
23. У разі зростання рівня цін реальна грошова маса збільшується.
24. Якщо зростає загальний рівень цін, то за інших рівних умов швидкість обертуті грошей падає.
25. Резерви комерційних банків – це стаття активу центрального банку.

Розв'яжіть задачу

1. Реальний ВВП країни складає 2000 млрд ріалів, а грошова маса в обігу – 100 млрд ріалів. Центральний банк збільшує грошову масу до 300 млрд ріалів. Визначити величину реального ВВП, якщо:
 - а) рівень цін та швидкість обігу грошей незмінні;
 - б) рівень цін зростає вдвічі, а швидкість обігу грошей – в 1,5 раза.
2. Темпи економічного зростання в країні становили 2 %. При цьому швидкість обігу грошей зросла на 3 %, а темп інфляції склав 7 %. Знайдіть, як змінилася грошова маса за цей період.
3. Умовний баланс комерційного банку містить такі статті (млн ескудо): внески до запитання – 95; позики, що надані банком, – 44; цінні папери – 20; резерви – 30; готівка, – 25; власний капітал – 24. Норма обов'язкових резервів становить 20 %. Складіть балансовий звіт комерційного банку. На яку суму може при цьому надати позики комерційний банк? Протягом наступного періоду клієнти банку додають на внески до запитання ще 15 млн ескудо готівкою. Складіть

новий баланс. На яку суму може тепер надати позики: а) комерційний банк; б) вся кредитна система?

4. За даними таблиці визначте величини грошових агрегатів M_1 ; M_2 , M_3 ; L та грошову базу.

Показники	Млн тенге
Невеликі строкові внески	1245
Чеківі внески	259
Готівкові гроші	142
Облігації держпозики	660
Дорожні чеки	118
Долари США	743
Великі строкові внески	511
Резерви в центральному банку	220

5. Норма обов'язкових резервів складає 12 %. Відомо, що комерційний банк залучає депозити під 15 % річних, а надає кредити під 20 %. Якщо сума депозитів дорівнює 60 млн рупій, обчисліть прибуток банку за умови, що всі надлишкові резерви надані у позику.

6. Швидкість обертання грошової одиниці зросла на 2 %, а додаткова емісія грошей склала 7 %. Якими мають бути темпи зростання обсягу виробництва, щоб темп інфляції за рік не перевищив 4 %?

7. За даними таблиці визначте величини грошових агрегатів M_1 ; M_2 , M_3 ; L та грошову базу.

Показники	Млн манатів
Резерви в центральному банку	245
Облігації держпозики	572
Чеківі внески	276
Готівкові гроші	183
Ощадні депозити	394
Невеликі строкові внески	753
Великі строкові внески	434
Євро	631

8. Умовний баланс комерційного банку містить такі статті (млн драхм): депозити – 80; позики в інших банків – 3; депозитні сертифікати, придбані банком, – 26; резерви в ЦБ, – 20; каса – 54; власний капітал – 17. Норма обов'язкових резервів становить 15 %. Складіть балансний звіт комерційного банку. На яку суму може при цьому надати позики комерційний банк? Протягом наступного періоду

**Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання**

банк надає позики новим клієнтам, відкриваючи на їх ім'я депозити на 12 млн драхм. Складіть новий баланс. На яку суму може тепер надати позики: а) комерційний банк; б) вся кредитна система?

9. Розрахуйте обсяг залучених на депозити коштів клієнтів комерційного банку, якщо ставка відсотка за кредитами дорівнює 30 %, ставка відсотка за депозитами – 20 %, норма обов'язкових резервів – 15 %. Видавши всі можливі кошти в кредит, банк отримав прибуток 11 млн тугриків.

10. Якщо швидкість обертання грошової одиниці зросла на 1 %, а грошова маса в країні збільшилася на 8 %, то що можна сказати про зміну рівня цін за умови падіння реального ВВП на 3 %?

11. За даними таблиці визначте величини грошових агрегатів M_1 ; M_2 , M_3 ; L та грошову базу.

Показники	Млн лей
Невеликі строкові внески	929
Внески до запитання	361
Готівкові гроші	184
Облігації держпозики	721
Ощадні внески	472
Дорожні чеки	238
Долари США	605
Великі строкові внески	589

12. Умовний баланс комерційного банку містить такі статті (млн крузейро): готівка – 47; чекові внески – 85; інші дебітори – 54; інші кредитори – 24; резерви в центральному банку – 30; власний капітал – 16. Норма обов'язкових резервів становить 16 %. Складіть балансний звіт комерційного банку. На яку суму може при цьому надати позики комерційний банк? Протягом наступного періоду фізичні особи, що мають рахунки в банку, розрахувалися чеками на 10 млн крузейро. Як змінився балансний звіт? На яку суму може тепер надати позики: а) комерційний банк; б) вся кредитна система?

13. У минулому році комерційний банк залучав депозити під 20 % річних і надавав кредити під 25 %. Норма резервування становила 15 %. Обсяг депозитів – 50 млн дирхамів. Якщо всі надлишкові резерви надано у позику, який прибуток отримав банк?

14. Пропозиція грошей в економіці зросла на 9 %, що спричинило зростання обсягу національного виробництва на 3 %. Річний темп інфляції становив при цьому 2 %. Як змінилася за цих умов швидкість обертання грошей?

15. За даними таблиці визначте величини грошових агрегатів M_1 ; M_2 , M_3 ; L та грошову базу.

Показники	Млн ларі
Резерви в центральному банку	152
Невеликі строкові внески	1456
Великі строкові внески	564
Євро	531
Облігації держпозики	689
Банкноти центрального банку	296
Чеківі внески	213
Розмінні монети	124

16. Умовний баланс комерційного банку містить такі статті (млн форинтів): депозити – 60; позики в інших банків – 13; каса – 20; резерви – 24; власний капітал – 27; позики – 41; приміщення та обладнання – 15. Норма обов'язкових резервів становить 25 %. Складіть балансовий звіт комерційного банку. На яку суму може при цьому надати позики комерційний банк? Протягом наступного періоду клієнти поповнюють депозити на 16 млн форинтів і банк перераховує їх в резерви. Як зміниться балансовий звіт? На яку суму може тепер надати позики: а) комерційний банк; б) вся кредитна система?

17. Комерційний банк залучив на депозити кошти клієнтів в обсязі 150 млн крон під 10 % річних. Норма обов'язкових резервів у країні становить 12 %. Якщо всі надлишкові резерви перетворені у кредити та наприкінці року отриманий прибуток у 6,12 млн крон, визначте відсоток по кредитах.

18. Обсяг національного виробництва в країні за рік зріс на 4 %. Швидкість обігу грошей за той самий час уповільнилася на 1 %, а загальний рівень цін на товари і послуги зріс на 6 %. Знайдіть динаміку зміни грошової маси за цей період.

19. За даними таблиці визначте величини грошових агрегатів M_1 ; M_2 , M_3 ; L та грошову базу.

Показники	Млн песо
Облігації держпозики	622
Внески до запитання	186
Готівкові гроші	113
Невеликі строкові внески	1152
Золотовалютні резерви	743
Резерви центрального банку	208
Чеківі внески	277
Великі строкові внески	346

**Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання**

20. Умовний баланс комерційного банку містить такі статті (млн фунтів): внески до запитання – 70; позики, що надані банком, – 32; цінні папери – 16; резерви – 25; готівка, – 17; власний капітал – 20. Норма обов'язкових резервів становить 18 %. Складіть балансний звіт комерційного банку. На яку суму може при цьому надати позики комерційний банк? Протягом наступного періоду клієнти банку знімають зі своїх рахунків 10 млн динарів готівкою. Складіть новий баланс. На яку суму може тепер надати позики: а) комерційний банк; б) вся кредитна система?

21. Комерційний банк залучив депозити на 100 млн динарів під 22 % річних та надає кредити під 30 %. Норма обов'язкових резервів складає 20 %. Визначте величину прибутку комерційного банку, якщо всі надлишкові резерви були надані у позику.

22. Швидкість обертання грошової одиниці зросла на 2 %, а маса грошей в обігу була зменшена на 1 %. Якими має змінитися обсяг виробництва, щоб зростання рівня цін не перевищило 3 %?

23. За даними таблиці визначте величини грошових агрегатів M_1 ; M_2 , M_3 ; L та грошову базу.

Показники	Млн ріалів
Швейцарські франки	96
Невеликі строкові внески	1014
Чеківні внески	215
Резерви в центральному банку	197
Державні облігації	384
Дорожні чеки	106
Великі строкові внески	443
Готівка	140

24. Умовний баланс комерційного банку містить такі статті (млн тугриків): депозити – 90; позики іншим банкам – 18; цінні папери, придбані банком – 24; резерви в ЦБ – 22; готівка – 41; власний капітал – 15. Норма обов'язкових резервів становить 25 %. Складіть балансний звіт комерційного банку. На яку суму може при цьому надати позики комерційний банк? Протягом наступного періоду клієнти банку додають на внески до запитання ще 5 млн тугриків готівкою. Складіть новий баланс. На яку суму може тепер надати позики: а) комерційний банк; б) вся кредитна система?

25. Комерційний банк залучає депозити під 12 % річних та надає кредити (на всю суму надлишкових резервів) під 16 % річних. Якщо сума залучених депозитів становить 400 млн лір та отриманий прибуток у 12,16 млн лір, визначте норму обов'язкових резервів.

Тема 7. Макроекономічна рівновага у відкритій економіці

Оберіть правильну відповідь

1. Якщо обсяг імпорту зростає, то за інших рівних умов у країні:
 - а) зростає сукупний попит;
 - б) зростає національний дохід;
 - в) зростає чистий експорт;
 - г) зменшується сукупний попит;
 - д) зменшується національний дохід.
2. Зростання доходу всередині країни призведе до:
 - а) зростання її експорту;
 - б) падіння її експорту;
 - в) зростання її імпорту;
 - г) падіння її імпорту;
 - д) немає правильної відповіді.
3. Якщо уряд малої відкритої економіки збільшує податки, то:
 - а) зростає чистий експорт;
 - б) зростають інвестиції;
 - в) зростає обмінний курс національної валюти;
 - г) зростає споживання.
4. Який з наведених заходів збільшує пропозицію іноземної валюти в обмін на вітчизняну:
 - а) імпорт товарів;
 - б) імпорт послуг;
 - в) експорт товарів;
 - г) експорт капіталу;
 - д) правильної відповіді немає.
5. Зростання граничної схильності до імпорту:
 - а) сприяє зростанню чистого експорту;
 - б) покращує стан рахунку поточних операцій;
 - в) сприяє зниженню рівня зайнятості в галузях національної економіки, що конкурують з імпортом;
 - г) зовсім не вплине на величину сальдо рахунку руху капіталу.
6. Зниження граничної схильності до імпорту веде до:
 - а) зсуву кривої сукупних витрат вгору;
 - б) зсуву кривої сукупних витрат униз;
 - в) зсуву кривої вилучень вгору;
 - г) зміни нахилу кривої вилучень.

*Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання*

7. Оберіть правильне співвідношення для чотирьохсекторної моделі економіки:

- а) $C + I + G + NE = C + S + T + Imp$;
- б) $(I - S) + (G - T) = -NE$;
- в) $Y = C + S + I + G + NE$;
- г) правильної відповіді немає.

8. У відкритій економіці величина мультиплікатора зовнішньої торгівлі:

- а) більша за величину мультиплікатора видатків у закритій економіці;
- б) менша, ніж величина мультиплікатора видатків у закритій економіці;
- в) дорівнює величині мультиплікатора видатків у закритій економіці;
- г) залежить від обсягу імпорту, тому не можна сказати нічого напевно.

9. Якщо сальдо торговельного балансу додатне, а державний бюджет зведений з дефіцитом, то:

- а) приватні заощадження перевищують внутрішні інвестиції;
- б) приватні заощадження менші за внутрішні інвестиції;
- в) приватні заощадження співпадають з внутрішніми інвестиціями, якщо величина дефіциту бюджету дорівнює сальдо торговельного балансу;
- г) інформації недостатньо.

10. Якщо в економіці чистий експорт дорівнює нулю та зростають приватні інвестиції, то через певний час:

- а) ВВП зростає та з'являється надлишок торговельного балансу;
- б) ВВП зростає та з'являється дефіцит торговельного балансу;
- в) ВВП зростає, але сальдо торговельного балансу не зміниться;
- г) ВВП не зміниться, але з'являється дефіцит торговельного балансу.

11. Якщо експорт перевищує імпорт, то:

- а) національні інвестиції перевищують національні заощадження;
- б) чистий експорт від'ємний;
- в) можливо має місце надлишок державного бюджету;
- г) ВНД перевищує ВВП на величину чистого експорту.

12. Яка з наведених угод має відбитися у дебеті рахунку поточних операцій платіжного балансу США:

- а) компанія *Arab Capital Investment Corporation* надає позику американській фірмі;
- б) розташована у США дочірня компанія канадської корпорації експортує сировину у Канаду;
- в) американські фірми отримують дивіденди по американським інвестиціям у Латинську Америку;
- г) американські туристи купують у Великій Британії фунти стерлінгів;
- д) іноземці купують американські цінні папери.

13. Які операції пов'язані із зростанням профіциту рахунку поточних операцій платіжного балансу Китаю:

- а) громадянин Китаю відвідує *Metropolitan Opera*;
- б) громадянин Китаю, який працює у Малайзії, переказує гроші своїй родині в Шанхай;
- в) китайська компанія бере позику в швейцарському банку;
- г) російські компанії залучають китайські інвестиції у машинобудівельний концерн, що розташований в Сибіру.

14. Які операції відібуваються в рахунку операцій з капіталом платіжного балансу Німеччини по кредиту:

- а) німецькі громадяни придбали готель у Греції;
- б) німецькі пенсіонери відпочили у Греції;
- в) німецький банк продає французькому пенсійному фонду грецькі державні облигації;
- г) від італійського агрохолдингу надходить продукція в роздрібну мережу Німеччини;
- д) німецький підприємець купує акції британської страхової компанії.

15. Рахунок поточних операцій платіжного балансу включає все, за винятком:

- а) товарного імпорту;
- б) чистих доходів від інвестицій;
- в) транспортних послуг іноземним державам;
- г) змін в активах країни за кордоном;
- д) чистих поточних трансфертів.

16. Якщо резидент країни А купує державні облигації країни В, то ця операція відіб'ється в платіжному балансі країни В як:
- а) зменшення сальдо рахунку операцій з капіталом;
 - б) збільшення сальдо рахунку операцій з капіталом;
 - в) зменшення сальдо рахунку поточних операцій;
 - г) збільшення сальдо рахунку поточних операцій;
 - д) операція з офіційними валютними резервами.
17. В умовах плаваючого валютного курсу короткострокове зміцнення реального курсу російського рубля до долара США може бути пов'язано з тим, що:
- а) темпи інфляції в Росії вищі, ніж у США;
 - б) американці купують більше китайських товарів;
 - в) світові ціни на нафту, виражені в доларах США, зросли;
 - г) США розширили санкції проти Росії.
18. Дефіцит платіжного балансу може бути профінансований:
- а) за допомогою девальвації валюти;
 - б) шляхом зростання зовнішньої заборгованості;
 - в) використанням резервів іноземної валюти;
 - г) правильні відповіді – «б» та «в».
19. Повільніший темп зростання грошової маси у Великій Британії порівняно з США призведе:
- а) до зростання інфляції у Великій Британії;
 - б) до зростання інфляції в США;
 - в) до знецінення американського долару відносно британського фунта стерлінгів;
 - г) правильної відповіді немає.
20. Що з нижче наведеного НЕ викликає короткострокового зростання чистого експорту:
- а) зниження курсу національної валюти;
 - б) зниження курсу іноземної валюти;
 - в) проведення провідними торговельними партнерами у своїх країнах стимулюючої фіскальної політики;
 - г) зниження іноземними торговельними партнерами рівня тарифних бар'єрів.

21. Якщо відбулося реальне подорожчання євро, то можна стверджувати, що:

- а) відносні витрати на оплату праці в одиниці продукції в Німеччині знизились;
- б) зросла конкурентоспроможність німецьких товарів на світовому ринку;
- в) покращився баланс поточних операцій Німеччини;
- г) німецькі товари подорожчали на світовому ринку;
- д) зріс чистий експорт з Німеччини.

22. Якщо чистий експорт додатний, то яке з наведених тверджень НЕПРАВИЛЬНЕ:

- а) обсяг внутрішнього випуску перевищує обсяг внутрішніх видатків;
- б) внутрішні заощадження перевищують внутрішні інвестиції;
- в) наявний дефіцит рахунку поточних операцій;
- г) можливий дефіцит платіжного балансу по рахунку операцій з капіталом.

23. Що відбудеться з курсом американського долара, японської єни та сальдо торговельного балансу США, якщо ФРС проводить політику дорогих грошей?

	Курс долара	Курс єни	Сальдо торговельного балансу
а)	зросте	впаде	матиме тенденцію до дефіциту
б)	зросте	зросте	матиме тенденцію до дефіциту
в)	зросте	впаде	матиме тенденцію до профіциту
г)	впаде	впаде	матиме тенденцію до профіциту
д)	не зміниться	зросте	матиме тенденцію до дефіциту

24. Курс американського долара відносно юаня, швидше за все, знизиться, якщо:

- а) Китай здійснює додаткову емісію;
- б) в Китаї скорочують норму обов'язкових резервів;
- в) у США скорочують норму обов'язкових резервів;
- г) у США зростають експортні доходи;
- д) з Китаю почнеться вплив капіталу.

25. Курс долара буде зростати відносно євро, якщо:

- а) зросте попит американців на французьке вино;
- б) ФРС купує облігації США на відкритому ринку;
- в) темп інфляції у Франції вищий, ніж у США;
- г) зменшиться попит французів на віскі, що виробляється в Кентуккі;
- д) більше американців вирішить мандрувати Францією.

Чи правильні такі твердження? (Написати, так чи ні, та пояснити)

1. Валюта країни дорожчає, якщо темпи інфляції в ній вищі, ніж в інших країнах світу.
2. На зміну валютного курсу впливає рівень доларизації економіки.
3. Зростання приватних заощаджень веде до зростання надлишку торговельного балансу.
4. Завдяки принципу подвійного запису платіжний баланс не може містити помилок .
5. Курс долару відносно єни впаде, якщо за інших рівних умов скорочується чисельність японських туристів, які відвідують США.
6. Коли американська компанія купує контрольний пакет акцій канадського підприємства, ця операція виступає як кредит у платіжному балансі Канади.
7. Країна, що проводить політику дешевих грошей, може сподіватися на те, що міжнародна вартість її валюти знизиться.
8. Коли англійське відділення корпорації *IBM* переводить свій прибуток у США, то ця операція виступає як кредит у платіжному балансі Великої Британії.
9. Девальвація може бути однією з причин інфляції попиту.
10. Валюта країни дорожчає, якщо темпи інфляції в ній нижчі, ніж в інших країнах світу.
11. Підвищення рівня продуктивності праці за інших рівних умов сприяє зростанню обмінного курсу національної валюти.
12. У великій відкритій економіці зростання державних видатків або зниження податків призведе до зменшення чистого експорту.
13. Мультиплікатор зовнішньої торгівлі більший за мультиплікатор державних закупівель.
14. Обсяг експорту залежить передусім від можливостей країни виробляти експортну продукцію.
15. Мультиплікатор зовнішньої торгівлі завжди менший за податковий мультиплікатор.
16. Якщо експорт товарів та послуг перевищує імпорт, то внутрішні заощадження перевищують внутрішні інвестиції.
17. Сальдо рахунку поточних операцій платіжного балансу дорівнює обсягу чистого експорту.
18. Чистий експорт залежить від номінального валютного курсу.
19. Притік капіталу в США буде мати місце, якщо ставка відсотка в США більша, ніж ставка відсотка за кордоном.
20. Автономний імпорт може бути від'ємним.

21. Додатне сальдо рахунку операцій з капіталом виникає у тому випадку, коли внутрішні інвестиції перевищують внутрішні заощадження.

22. У довгостроковому періоді позитивний ефект можна отримати від ревальвації валюти.

23. «Голландська хвороба» виникає у випадку девальвації національної валюти.

24. Зростання імпорту веде до дефіциту платіжного балансу.

25. Якщо експорт перевищує імпорт, то наявний дефіцит рахунку поточних операцій платіжного балансу країни.

Розв'яжіть задачу

1. Економіка країни має такі характеристики. Ставка податку на доходи громадян становить 30 %; трансферти дорівнюють 50 млрд лір; гранична схильність до споживання складає 0,82; гранична схильність до імпорту дорівнює 0,114; автономне споживання досягло 74 млрд лір; обсяг приватних інвестицій склав 123 млрд лір; автономний імпорт дорівнює 17 млрд лір; експорт – 51 млрд лір; державні закупівлі товарів та послуг – 106 млрд лір. Визначте величину рівноважного ВВП, сальдо торговельного балансу та стан державного бюджету.

2. Про економіку гіпотетичної країни відомі такі дані. Гранична схильність до заощадження дорівнює 0,15, автономне споживання становить 63 млрд рупій, обсяг інвестицій досягнув 102 млрд рупій; державні закупівлі товарів та послуг – 84 млрд рупій; обсяг експорту дорівнює 49 млрд рупій; податки на особисті доходи встановлені на рівні 24 %; трансферти складають 40 млрд рупій; автономний імпорт – 20 млрд рупій; гранична схильність до імпорту – 0,126. Визначте величину рівноважного ВВП, сальдо торговельного балансу та стан державного бюджету.

3. Використовуючи наведені дані, визначте величину рівноважного ВВП, сальдо торговельного балансу та стан державного бюджету. Державні закупівлі товарів та послуг складають 93 млрд ескудо; ставка податку на доходи громадян дорівнює 25 %; трансферти досягли рівня 50 млрд ескудо; автономне споживання – 52 млрд ескудо; обсяг приватних інвестицій складає 118 млрд ескудо; автономний імпорт становить 11 млрд ескудо; експорт дорівнює 41 млрд ескудо; гранична схильність до споживання – 0,74; гранична схильність до імпорту – 0,105.

4. Виходячи з наведених даних, визначте величину рівноважного ВВП, сальдо торговельного балансу та стан державного бюджету. Експорт дорівнює 63 млрд крон; гранична схильність до імпорту – 0,124;

Методичні вказівки до написання контрольної роботи з макроекономіки для студентів заочної форми навчання

автономний імпорт складає 40 млрд крон; автономне споживання дорівнює 110 млрд крон; обсяг приватних інвестицій становить 154 млрд крон; державні закупівлі товарів та послуг – 147 млрд крон; ставка податку на доходи громадян зберігається на рівні 27 %; трансферти дорівнюють 65 млрд крон; гранична схильність до споживання – 0,8.

5. Про економіку гіпотетичної країни відомі такі дані. Гранична схильність до заощадження дорівнює 0,25, автономне споживання становить 130 млрд динарів, обсяг інвестицій досягнув 201 млрд динарів; державні закупівлі товарів та послуг дорівнюють 152 млрд динарів; обсяг експорту: 86 млрд динарів; податки на особисті доходи встановлені на рівні 26 %; трансферти дорівнюють 60 млрд динарів, автономний імпорт складає 20 млрд динарів; гранична схильність до імпорту: 0,05. Визначте величину рівноважного ВВП, сальдо торговельного балансу та стан державного бюджету.

6. Виходячи з наведених характеристик, визначте величину рівноважного ВВП, сальдо торговельного балансу та стан державного бюджету. Обсяг експорту дорівнює 68 млрд песо; гранична схильність до імпорту становить 0,117; автономний імпорт складає 15 млрд песо, а автономне споживання – 70 млрд песо; обсяг приватних інвестицій дорівнює 122 млрд песо; державні закупівлі товарів та послуг – 95 млрд песо; ставка податку на доходи громадян встановлена на рівні 22 %; трансферти досягли 40 млрд песо; гранична схильність до споживання дорівнює 0,65.

7. Обсяг приватних інвестицій складає 151 млн тугриків; державні закупівлі товарів та послуг становлять 105 млн тугриків; автономне споживання дорівнює 67 млн тугриків, а автономний імпорт – 14 млн тугриків; обсяг експорту досягнув 74 млн тугриків; ставка податку на доходи громадян встановлена на рівні 35 %; трансферти дорівнюють 55 млн тугриків; гранична схильність до споживання – 0,8 млн тугриків; гранична схильність до імпорту – 0,13. Визначте величину рівноважного ВВП, сальдо торговельного балансу та стан державного бюджету.

8. Припустимо, що економіка країни має такі характеристики. Гранична схильність до заощадження дорівнює 0,3; державні закупівлі склали 265 млрд форинтів, внутрішні приватні інвестиції досягли 319 млрд форинтів, автономне споживання – 115 млрд форинтів, ставка податку на доходи фізичних осіб встановлена на рівні 28 %; обсяг експорту дорівнює 110 млрд форинтів, автономний імпорт – 60 млрд форинтів; гранична схильність до імпорту – 0,12; держава

сплатила трансфертів 30 млрд форинтів. Визначте рівноважний ВВП, сальдо державного бюджету, сальдо торговельного балансу.

9. Про економіку країни відомі такі характеристики. Державні закупівлі товарів і послуг дорівнюють 510 млрд злотих; гранична схильність до споживання зберігається на рівні 0,8; обсяг внутрішніх приватних інвестицій становить 673 млрд злотих; автономне споживання – 130 млрд злотих; ставка податку на доходи фізичних осіб встановлена на рівні 23 %; автономний імпорт дорівнює 70 млрд злотих, а гранична схильність до імпорту – 0,11; обсяг експорту досягнув 450 млрд злотих; державні трансферти – 45 млрд злотих. Визначте рівноважний ВВП, сальдо державного бюджету, сальдо торговельного балансу.

10. Визначте рівноважний ВВП, сальдо державного бюджету, сальдо торговельного балансу, якщо відомі такі характеристики. Гранична схильність до заощадження дорівнює 0,25; автономне споживання становить 60 млрд крузейро; обсяг експорту товарів і послуг досягнув 540 млрд крузейро; величина автономного імпорту – 30 млрд крузейро, а гранична схильність до імпорту – 0,08; податкова ставка встановлена на рівні 24 %; державні закупівлі товарів і послуг – 216 млрд крузейро; обсяг приватних інвестицій – 240 млрд крузейро; державні трансферти – 60 млрд крузейро.

11. Відомі такі характеристики економіки країни. Автономний імпорт дорівнює 60 млрд манатів; гранична схильність до імпорту становить 0,06, а гранична схильність до споживання – 0,6; ставка податку на доходи фізичних осіб встановлена на рівні 26 %; величина автономного споживання дорівнює 40 млрд манатів; експорт – 380 млрд манатів; державні закупівлі товарів і послуг – 520 млрд манатів; приватні внутрішні інвестиції досягнули 618 млрд манатів, держава сплатила трансфертів 70 млрд манатів. Визначте рівноважний ВВП, сальдо державного бюджету, сальдо торговельного балансу.

12. Економіка країни має такі характеристики. Державні витрати складають 630 млрд драхм; ставка податку на доходи фізичних осіб дорівнює 30 %; гранична схильність до імпорту становить 0,07; автономне споживання – 190 млрд драхм; гранична схильність до заощадження – 0,3; обсяг інвестицій досягнув 870 млрд драхм, а обсяг експорту – 934 млрд драхм; державні трансферти залишилися на рівні 180 млрд драхм; автономний імпорт дорівнює 140 млрд драхм. Визначте рівноважний ВВП, сальдо державного бюджету, сальдо торговельного балансу.

13. Економіка країни має такі характеристики. Обсяг експорту дорівнює 900 млрд гульденів; автономний імпорт – 115 млрд гульденів; гранична схильність до заощадження зберіглася на рівні 0,3, а гранична схильність до імпорту – на рівні 0,08; автономне споживання становить 85 млрд гульденів; державні закупівлі – 460 млрд гульденів; ставка податку на доходи фізичних осіб встановлена на рівні 35 %; обсяг інвестицій дорівнює 641 млрд гульденів, а трансфертів – 220 млрд гульденів. Визначте рівноважний ВВП, сальдо державного бюджету, сальдо торговельного балансу.

14. Економіка характеризується такими даними: інвестиції дорівнюють 700 млрд крон, приватні заощадження становлять 950 млрд, доходи державного бюджету складають 600 млрд крон. Імпорт перевищує експорт на 25 млрд крон. Визначте видатки держбюджету.

15. Економіка має такі характеристики:

- однібічні трансферти у країну складають 53 млн тугриків;
- портфельні інвестиції в країну складають 955 млн тугриків;
- громадяни країни отримують дохід від іноземних інвестицій в обсязі 381 млн тугриків;
- прямі інвестиції в країну складають 1217 млн тугриків;
- імпорт товарів складає 5012 млн тугриків;
- країна виплачує закордонним інвесторам дохід у вигляді відсотків 316 млн тугриків;
- портфельні інвестиції з країни складають 874 млн тугриків;
- видатки громадян даної країни на туризм складають 497 млн тугриків;
- доходи цієї країни від туризму складають 825 млн тугриків;
- експорт товарів складає 4503 млн тугриків;
- прямі інвестиції з країни складають 1235 млн тугриків.

Використовуючи наведені дані, розрахуйте сальдо поточного рахунку, рахунку руху капіталу та платіжного балансу країни.

16. Як співвідносяться валюти країн А і В, якщо в країні А річний темп зростання грошової маси складає 3 %, а обсяг ВВП зменшився на 2,5 %? У країні В грошова маса зросла на 5 %, а обсяг ВВП зріс на 2 % (за інших рівних умов).

17. Для гіпотетичної країни характерні такі дані: інвестиції дорівнюють 500 млрд крон, приватні заощадження становлять 620 млрд, видатки державного бюджету перевищують доходи на 160 млрд крон. Визначте обсяг експорту, якщо імпорт складає 82 млрд крон.

18. Економіка має такі характеристики:

- прямі інвестиції в країну складають 1093 млн тугриків;

- видатки громадян цієї країни на туризм складають 638 млн тугриків;
- імпорт товарів складає 2307 млн тугриків;
- портфельні інвестиції в країну складають 708 млн тугриків;
- прямі інвестиції з країни складають 1147 млн тугриків;
- країна виплачує закордонним інвесторам доход у вигляді відсотків 451 млн тугриків;
- доходи цієї країни від туризму складають 580 млн тугриків;
- експорт товарів складає 2591 млн тугриків;
- громадяни країни отримують доход від іноземних інвестицій в обсязі 344 млн тугриків;
- портфельні інвестиції з країни складають 676 млн тугриків.
- однобічні трансферти з країни складають 97 млн тугриків;

Використовуючи наведені дані, розрахуйте сальдо поточного рахунку, рахунку руху капіталу та платіжного балансу країни.

19. Припустимо, що темп економічного зростання в ЄС склав 2 % на рік, тоді як в США ВВП зріс на 3 %. Рівень споживчих цін у США зменшився на 1 %, а темп зростання грошової маси в ЄС підвищився на 2 %. Визначте, як зміниться курс євро відносно долара.

20. Приватні заощадження громадян країни становлять 720 млрд дол., експорт перевищує імпорт на 160 млрд дол., а доходи державного бюджету менші за видатки на 55 млрд дол. Визначте обсяг інвестицій в країні.

21. Економіка має такі характеристики:

- прямі інвестиції в країну складають 2098 млн тугриків;
- громадяни країни отримують доход від іноземних інвестицій в обсязі 495 млн тугриків;
- імпорт товарів складає 6038 млн тугриків;
- портфельні інвестиції з країни складають 875 млн тугриків;
- видатки громадян даної країни на туризм складають 624 млн тугриків;
- доходи цієї країни від туризму складають 783 млн тугриків;
- портфельні інвестиції в країну складають 839 млн тугриків.
- однобічні трансферти в країну складають 156 млн тугриків;
- прямі інвестиції з країни складають 2245 млн тугриків;
- країна виплачує закордонним інвесторам доход у вигляді відсотків 511 млн тугриків;
- експорт товарів складає 5922 млн тугриків.

Використовуючи наведені дані, розрахуйте сальдо поточного рахунку, рахунку руху капіталу та платіжного балансу країни.

***Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання***

22. Припустимо, що темп економічного зростання в ЄС склав 1 % на рік, тоді як в США ВВП зріс на 2,5 %. Рівень цін у США зменшився на 1,5 %, а темп зростання грошової маси в ЄС підвищився на 3 %. Визначте, як зміниться курс євро відносно долара.

23. Відомо, що в країні імпорт перевищує експорт на 35 млрд фунтів, інвестиції дорівнюють 480 млрд фунтів, видатки державного бюджету перевищують доходи на 75 млрд фунтів. Визначте приватні заощадження.

24. Економіка має такі характеристики:

- портфельні інвестиції з країни складають 1004 млн тугриків;
- громадяни країни отримують дохід від іноземних інвестицій в обсязі 709 млн тугриків;
- портфельні інвестиції в країну складають 916 млн тугриків;
- імпорт товарів складає 6953 млн тугриків;
- видатки громадян цієї країни на туризм складають 434 млн тугриків;
- доходи країни від туризму складають 563 млн тугриків;
- прямі інвестиції з країни складають 3109 млн тугриків;
- однібічні трансферти з країни складають 220 млн тугриків;
- експорт товарів складає 7118 млн тугриків;
- прямі інвестиції в країну складають 3254 млн тугриків;
- країна виплачує закордонним інвесторам дохід у вигляді відсотків 840 млн тугриків.

Використовуючи наведені дані, розрахуйте сальдо поточного рахунку, рахунку руху капіталу та платіжного балансу країни.

25. У країні А річний темп зростання грошової маси складає 4 %, а темп зростання ВВП дорівнює 2 %. У країні В ці показники складають відповідно 5 % і 4 % на рік. Як співвідносяться валюти цих країн за інших рівних умов?

Тема 8. Основні моделі макроекономічної політики: модель IS-LM

Оберіть правильну відповідь

1. Якщо економіка характеризується високим рівнем інфляції, то яка з комбінацій заходів фіскальної та монетарної політики повинна бути використана:

- а) купівля центральним банком державних цінних паперів, зниження податків та збільшення державних закупівель;
- б) купівля центральним банком державних цінних паперів, збільшення податків та збільшення державних закупівель;
- в) купівля центральним банком державних цінних паперів, зниження податків та зниження державних закупівель;
- г) продаж центральним банком державних цінних паперів, збільшення податків та зменшення державних закупівель;
- д) продаж центральним банком державних цінних паперів, зростання податків та зростання державних закупівель.

2. Якщо економіка характеризується високим рівнем безробіття, але стабільним рівнем цін, то яка з комбінацій заходів фіскальної та монетарної політики повинна бути використана:

- а) купівля центральним банком державних цінних паперів, збільшення податків та зниження державних закупівель;
- б) купівля центральним банком державних цінних паперів, зменшення податків та збільшення державних закупівель;
- в) купівля центральним банком державних цінних паперів, зниження податків та зниження державних закупівель;
- г) продаж центральним банком державних цінних паперів, зниження податків та зменшення державних закупівель;
- д) продаж центральним банком державних цінних паперів, зростання податків та зростання державних закупівель.

3. Яка з наведених комбінацій фіскальної та монетарної політики сприятиме зростанню ВВП:

- а) скорочення державних закупівель та скорочення облікової ставки;
- б) зростання державних закупівель та купівля центральним банком цінних паперів;
- в) підвищення ставки оподаткування та продаж центральним банком цінних паперів;
- г) зростання ставки оподаткування та зменшення норми обов'язкових резервів;
- д) зростання трансфертів та зростання облікової ставки.

4. Яка з комбінацій заходів фіскальної та монетарної політики призведе до скорочення сукупного попиту:
 - а) зниження облікової ставки, купівля державних цінних паперів, зростання державних закупівель;
 - б) зниження облікової ставки, купівля державних цінних паперів, зменшення державних закупівель;
 - в) зростання облікової ставки, продаж державних цінних паперів, зростання державних закупівель;
 - г) зростання облікової ставки, купівля державних цінних паперів, зростання державних закупівель;
 - д) зростання облікової ставки, продаж державних цінних паперів, зменшення державних закупівель.

5. У моделі рівноваги IS-LM:
 - а) зростання пропозиції грошей відбивається зсувом кривої LM праворуч;
 - б) зростання рівня цін – зсувом кривої LM ліворуч;
 - в) зростання державних закупівель – зсувом кривої IS ліворуч;
 - г) зростання податків – зсувом кривої IS праворуч.

6. У моделі рівноваги IS-LM:
 - а) зростання попиту на гроші відбивається зсувом кривої LM праворуч;
 - б) зниження цін – зсувом кривої LM ліворуч;
 - в) зменшення трансфертів – зсувом кривої IS праворуч;
 - г) зміна ставок оподаткування – зміною кута нахилу IS.

7. У моделі рівноваги IS-LM:
 - а) зростання швидкості обертання грошей відбивається зсувом кривої LM праворуч;
 - б) зниження облікової ставки – зсувом кривої LM ліворуч;
 - в) зменшення дефіциту бюджету – зсувом кривої IS праворуч;
 - г) зростання трансфертів – зміною нахилу кривої IS.

8. У моделі рівноваги IS-LM:
 - а) продаж центральним банком облігацій на відкритому ринку відбивається зсувом кривої LM праворуч;
 - б) зниження норми обов'язкових резервів – зсувом кривої LM ліворуч;
 - в) зменшення швидкості обертання грошей – зсувом кривої IS ліворуч;
 - г) зростання виплат по безробіттю – зсувом кривої IS праворуч.

9. Як відіб'ється в моделі IS-LM купівля цінних паперів центральним банком та зменшення трансфертів:

- а) зросте обсяг ВВП;
- б) зменшиться обсяг ВВП;
- в) зросте ставка відсотка;
- г) зменшиться ставка відсотка.

10. Як відіб'ється в моделі IS-LM збільшення норми обов'язкового резерву та зменшення податків на доходи фізичних осіб:

- а) зросте обсяг ВВП;
- б) зменшиться обсяг ВВП;
- в) зросте ставка відсотка;
- г) зменшиться ставка відсотка.

11. Як відіб'ється в моделі IS-LM збільшення трансфертів та продаж цінних паперів центральним банком:

- а) зросте обсяг ВВП;
- б) зменшиться обсяг ВВП;
- в) зросте ставка відсотка;
- г) зменшиться ставка відсотка.

12. Як відіб'ється в моделі IS-LM збільшення державних закупівель та зменшення облікової ставки:

- а) зросте обсяг ВВП;
- б) зменшиться обсяг ВВП;
- в) зросте ставка відсотка;
- г) зменшиться ставка відсотка.

13. Як відіб'ється в моделі IS-LM зменшення державних закупівель та зменшення норми обов'язкового резерву:

- а) зросте обсяг ВВП;
- б) зменшиться обсяг ВВП;
- в) зросте ставка відсотка;
- г) зменшиться ставка відсотка.

14. Як відіб'ється в моделі IS-LM збільшення податків на прибуток та збільшення облікової ставки:

- а) зросте обсяг ВВП;
- б) зменшиться обсяг ВВП;
- в) зросте ставка відсотка;
- г) зменшиться ставка відсотка.

15. Як відіб'ється в моделі IS-LM зростання державних закупівель та податків на однакову величину:
- а) зросте обсяг доходу;
 - б) зменшиться обсяг доходу;
 - в) зросте пропозиція грошей;
 - г) зменшиться пропозиція грошей;
 - д) зменшиться ставка відсотка.
16. Як відіб'ється в моделі IS-LM зменшення державних закупівель та податків на однакову величину:
- а) зросте обсяг доходу;
 - б) зменшиться обсяг доходу;
 - в) зросте пропозиція грошей;
 - г) зменшиться пропозиція грошей;
 - д) зменшиться ставка відсотка.
17. Якщо бізнес песимістичний, то:
- а) крива IS переміститься праворуч, а крива AD – ліворуч;
 - б) крива IS переміститься ліворуч, і крива AD – ліворуч;
 - в) крива IS переміститься ліворуч, а крива AD – праворуч;
 - г) крива IS переміститься праворуч, і крива AD – праворуч.
18. Які з наведених заходів мають спільну мету:
- а) зростання державних закупівель та обсягу грошової маси;
 - б) скорочення податку на доходи та обсягу грошової маси;
 - в) зростання трансфертних платежів та скорочення обсягу грошової маси;
 - г) зростання податків на прибуток корпорацій та обсягу грошової маси.
19. Які з наведених заходів мають спільну мету:
- а) зростання державних закупівель та облікової ставки;
 - б) скорочення податку на доходи та продаж центральним банком цінних паперів на відкритому ринку;
 - в) зростання трансфертних платежів та норми обов'язкового резерву;
 - г) зростання податків на прибуток корпорацій та облікової ставки.

20. Які з наведених заходів мають спільну мету:
- а) зростання податків на прибуток підприємств та обсягу грошової маси;
 - б) скорочення податку на доходи та норми обов'язкового резерву;
 - в) зростання трансфертних платежів та облікової ставки;
 - г) купівля центральним банком цінних паперів на відкритому ринку та зменшення державних закупівель.
21. Під час проведення стримуючої фіскальної політики та політики дорогих грошей:
- а) знижується рівноважний рівень доходу, про ставку відсотку нічого сказати не можна;
 - б) зростає ставка відсотку, про рівноважний дохід нічого сказати не можна;
 - в) знижується ставка відсотка, зростає рівноважний рівень доходу;
 - г) знижується ставка відсотка та рівноважний рівень доходу.
22. Внаслідок проведення стимулюючої фіскальної політики та політики дорогих грошей:
- а) зростає рівноважний рівень ВВП, про ставку відсотка нічого сказати не можна;
 - б) зростає ставка відсотка, про рівноважний ВВП нічого сказати не можна;
 - в) знижується ставка відсотка, про рівноважний ВВП нічого сказати не можна;
 - г) знижується ставка відсотка та рівноважний рівень ВВП.
23. Внаслідок проведення політики дорогих грошей та стримуючої фіскальної політики:
- а) зростає рівноважний рівень ВВП, про ставку відсотка нічого сказати не можна;
 - б) зростає ставка відсотка, про рівноважний ВВП нічого сказати не можна;
 - в) знижується рівноважний рівень ВВП, про ставку відсотка нічого сказати не можна;
 - г) знижується рівноважний рівень ВВП, ставка відсотка зростає.
24. Під час проведення політики дешевих грошей та стимулюючої фіскальної політики:
- а) зростає рівноважний рівень ВВП, про ставку відсотку нічого сказати не можна;
 - б) зростає ставка відсотку, про рівноважний ВВП нічого сказати не можна;
 - в) знижується ставка відсотку, знижується рівноважний рівень ВВП;
 - г) зростає ставка відсотку та рівноважний рівень ВВП.

25. Під час проведення стримуючої фіскальної політики та політики дешевих грошей:

- а) зростає рівноважний рівень ВВП, про ставку відсотка нічого сказати не можна;
- б) зростає ставка відсотка, про рівноважний ВВП нічого сказати не можна;
- в) знижується ставка відсотка, про рівноважний ВВП нічого сказати не можна;
- г) знижується ставка відсотка та рівноважний рівень ВВП.

Виконайте графічне завдання

В економіці встановилася рівновага на ринках товарів та грошей. Як зміниться вона внаслідок наведених подій? Виконуючи завдання, дайте відповідь на такі питання:

- на стані якого ринку (товарного, грошового) подія відіб'ється;
- на які показники вона вплине;
- графік якої функції і як саме в результаті зміниться (проілюструйте);
- що відбудеться, як наслідок, на графіку моделі IS-LM (проілюструйте)?

1. Підвищується еластичність попиту на гроші відносно обсягу національного виробництва.

Інвестиції за кожним рівнем позичкового відсотка змінюються під впливом оптимістичних очікувань.

2. Центральний банк підвищує норму обов'язкових резервів.

Уряд запроваджує пільгові умови оподаткування прибутку, що реінвестується.

3. Підвищується попит на гроші з боку активів.

Інвестиції за кожним рівнем позичкового відсотка змінюються під впливом очікувань підприємцями економічного спаду.

4. Уряд збільшує трансферти.

Центральний банк зменшує норму обов'язкових резервів.

5. Інфляційні очікування сприяють зміні граничної схильності до споживання.

Збільшується швидкість обертання грошей.

6. Центральний банк збільшує облікову ставку.

Обсяг інвестицій збільшується за кожним рівнем позичкового відсотка.

7. Уряд зменшує податки на особисті доходи.

Попит на гроші з боку активів зменшується.

8. В країні спостерігається парадокс ощадливості. Центральний банк зменшує облікову ставку.
9. Уряд збільшує податки на особисті доходи. Швидкість обертання грошей зменшується.
10. Гранична схильність до споживання зменшується. Зменшується попит на гроші для укладання угод.
11. Інфляційні очікування сприяють зміні граничної схильності до заощадження. Зростає попит на гроші з боку активів.
12. Підвищується ставка податку на прибуток підприємств. Центральний банк продає державні цінні папери.
13. Уряд зменшує обсяг трансфертів у зв'язку з виходом економіки зі спаду. Центральний банк купує державні цінні папери.

Розв'яжіть задачу

1. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 80 млн талерів, гранична схильність до споживання зберігається на рівні 0,8. Функція інвестицій має вигляд: $I = 75 - 102r$. Експорт дорівнює 26 млн талерів, функція імпорту виглядає як $Imp = 0,18Y + 45r$. Державні закупівлі дорівнюють 81 млн талерів, ставка податку – 26 %, обсяг трансфертів становить 40 млн талерів. Пропозиція грошей дорівнює 349 млн талерів. Попит на гроші для укладання угод заданий функцією $0,5Y$. Попит на гроші з боку активів має вигляд: $123 - 25r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотка, стан державного бюджету та торговельного балансу.

2. Економіка описується такими даними. Автономне споживання становить 45 млрд лір, гранична схильність до заощадження дорівнює 0,25. Функція інвестицій має вигляд: $I = 49 - 134r$. Експорт дорівнює 29 млрд лір, функція імпорту виглядає як $Imp = 0,1Y + 90r$. Державні закупівлі дорівнюють 43 млрд лір, ставка податку становить 28 %, трансферти дорівнюють 40 млрд лір. Пропозиція грошей складає 218 млрд лір. Попит на гроші для укладання угод задається функцією $0,6Y$, а попит на гроші з боку активів: $74 - 24r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотку, стан державного бюджету та торговельного балансу.

3. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 56 млрд рупій, гранична схильність до заощадження становить 0,3.

Функція інвестицій має вигляд: $I = 45 - 145r$. Експорт дорівнює 29 млрд рупій, функція імпорту виглядає як $Imp = 0,14Y + 115r$. Державні закупівлі дорівнюють 38 млрд рупій, ставка податку встановлена на рівні 30 %, обсяг трансфертів становить 20 млрд рупій. Пропозиція грошей в країні досягла 250 млрд рупій. Попит на гроші для укладання угод задається функцією $0,74Y$, а попит на гроші з боку активів: $139 - 74r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотку, стан державного бюджету та торговельного балансу.

4. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 56 млрд ескудо, гранична схильність до споживання складає 0,85. Функція інвестицій має вигляд: $I = 72 - 120r$. Експорт дорівнює 38 млрд ескудо, функція імпорту: $Imp = 0,16Y + 96r$. Державні закупівлі дорівнюють 47 млрд ескудо, податки становлять 20 %, трансферти досягли 60 млрд ескудо. Пропозиція грошей в країні становить 297 млрд ескудо. Попит на гроші для укладання угод задається функцією $0,5Y$, а попит на гроші з боку активів: $58 - 75r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотку, стан державного бюджету та торговельного балансу.

5. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 160 млрд крон, гранична схильність до споживання становить 0,8. Функція інвестицій має вигляд: $I = 141 - 136r$. Експорт дорівнює 66 млрд крон, функція імпорту виглядає як $Imp = 0,17Y + 60r$. Державні закупівлі дорівнюють 95 млрд крон, ставка податку встановлена на рівні 15 %, обсяг трансфертів досяг 35 млрд крон. Пропозиція грошей в країні складає 840 млрд крон. Попит на гроші для укладання угод має вигляд: $0,75Y$, а попит на гроші з боку активів можна записати як $207 - 90r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотку, стан державного бюджету та торговельного балансу.

6. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 120 млрд динарів, гранична схильність до споживання становить 0,6. Функція інвестицій має вигляд: $I = 95 - 200r$. Експорт дорівнює 150 млрд динарів, функція імпорту виглядає як $Imp = 0,15Y + 10r$. Державні закупівлі дорівнюють 115 млрд динарів, ставка податку складає 25 %, обсяг трансфертів – 40 млрд динарів. Пропозиція грошей зберігається на рівні 839 млрд динарів. Попит на гроші для укладання угод задається функцією $0,65Y$, а попит на гроші з боку активів: $384 - 65r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотка, стан державного бюджету та торговельного балансу.

7. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 50 млрд песо, гранична схильність до заощадження зберігається на рівні 0,25. Функція інвестицій виглядає як $I = 60 - 132r$. Експорт дорівнює 43 млрд песо, функція імпорту має вигляд: $Imp = 0,11Y + 30r$. Державні закупівлі дорівнюють 48 млрд песо, ставка податку становить 24 %, обсяг трансфертів досяг 20 млрд песо. Пропозиція грошей дорівнює 285 млрд песо. Попит на гроші для укладання угод має вигляд: $0,7Y$, а попит на гроші з боку активів можна записати як $54 - 35r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотку, стан державного бюджету та торговельного балансу.

8. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 85 млрд форинтів, гранична схильність до заощадження складає 0,25. Функція інвестицій має вигляд: $I = 92 - 110r$. Експорт дорівнює 48 млрд форинтів, функція імпорту виглядає як $Imp = 0,115Y + 30r$. Державні закупівлі дорівнюють 81 млрд форинтів, ставка податку встановлена на рівні 26 %, обсяг трансфертів досяг 40 млрд форинтів. Пропозиція грошей дорівнює 926 млрд форинтів. Попит на гроші для укладання угод задається функцією $0,68Y$, а попит на гроші з боку активів: $654 - 510r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотка, стан державного бюджету та торговельного балансу.

9. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 73 млрд злотих, гранична схильність до споживання зберігається на рівні 0,6. Функція інвестицій має вигляд: $I = 82 - 104r$. Експорт дорівнює 6 млрд злотих, функція імпорту виглядає як $Imp = 0,12Y + 18r$. Державні закупівлі дорівнюють 65 млрд злотих, ставка податку встановлена на рівні 15 %, обсяг трансфертів досяг 30 млрд злотих. Пропозиція грошей дорівнює 791 млрд злотих. Попит на гроші для укладання угод описується функцією $0,8Y$, а попит на гроші з боку активів – $591 - 320r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотка, стан державного бюджету та торговельного балансу.

10. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 58 млрд крузейро, гранична схильність до заощадження складає 0,3. Функція інвестицій має вигляд: $I = 46 - 73r$. Експорт дорівнює 22 млрд крузейро, функція імпорту виглядає як $Imp = 0,105Y + 14r$. Державні закупівлі дорівнюють 41 млрд крузейро, ставка податку встановлена на рівні 25 %, обсяг трансфертів досяг 10 млрд крузейро. Пропозиція грошей становить 597 млрд крузейро.

Попит на гроші для укладання угод визначається функцією $0,7Y$. Попит на гроші з боку активів: $436-245r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотка, стан державного бюджету та торговельного балансу.

11. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 67 млрд манатів, гранична схильність до заощадження зберігається на рівні 0,2. Функція інвестицій має вигляд: $I = 62-93r$. Експорт дорівнює 10 млрд манатів, функція імпорту виглядає як $Imp = 0,114Y+13r$. Державні закупівлі дорівнюють 57 млрд манатів, ставка податку дорівнює 27 %, обсяг трансфертів становить 20 млрд манатів. Пропозиція грошей складає 639 млрд манатів. Попит на гроші для укладання угод визначається функцією $0,72Y$. Попит на гроші з боку активів: $387-216r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотка, стан державного бюджету та торговельного балансу.

12. Економіка описується такими даними. Автономне споживання дорівнює 90 млрд драхм, гранична схильність до заощадження зберігається на рівні 0,35. Функція інвестицій має вигляд: $I = 110-157r$. Експорт дорівнює 63 млрд драхм, функція імпорту виглядає як $Imp = 0,213Y+115r$. Державні закупівлі дорівнюють 51 млрд драхм, ставка особистих податків – 18 %, обсяг трансфертів – 40 млрд драхм. Пропозиція грошей досягла 428 млрд драхм. Попит на гроші для укладання угод визначається функцією $0,8Y$. Попит на гроші з боку активів: $72-120r$. Виведіть рівняння IS та LM. Визначте рівноважний рівень ВВП та ставки відсотка, стан державного бюджету та торговельного балансу.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Система національних рахунків, її роль.
2. ВВП та його складові. ВВП за видатками. ВВП за доходами.
3. Показники СНР: ЧВП, національний дохід, особистий дохід, дохід кінцевого використання.
4. Номінальні і реальні макроекономічні показники.
5. Сукупний попит: складові, чинники, що впливають на сукупний попит, крива AD.
6. Сукупна пропозиція, чинники, що на неї впливають. Графік AS.
7. Макроекономічна рівновага. Потенційний ВВП.
8. Економічні цикли.
9. Ринок праці. Зайнятість, безробіття, рівень безробіття.
10. Види та причини безробіття.
11. Повна зайнятість та природний рівень безробіття.
12. Економічні та соціальні втрати від надмірного безробіття.
Закон Оукена.
13. Сутність, види та вимір інфляції. Темп інфляції.
14. Причини інфляції.
15. Наслідки інфляції.
16. Зв'язок між інфляцією і безробіттям. Стагфляція та крива Філіпса.
17. Споживання та заощадження. Чинники, що на них впливають.
Середня та гранична схильність до споживання та заощадження.
Функції споживання та заощадження.
18. Інвестиції. Попит на інвестиції. Чинники, що впливають на обсяг інвестицій.
19. Класична та кейнсіанська моделі макроекономічної рівноваги: загальна характеристика.
20. Моделі: сукупні видатки-випуск, вилучення-ін'єкції.
21. Мультиплікатор витрат.
22. Парадокс ощадливості.
23. Рецесійний та інфляційний розриви.
24. Державний бюджет: поняття, складові, стан.
25. Фіскальна політика в ході економічного циклу.
26. Мультиплікатор державних видатків, податковий мультиплікатор.
Мультиплікатор збалансованого бюджету.
27. Автоматичні стабілізатори.

*Методичні вказівки до написання контрольної роботи з
макроекономіки для студентів заочної форми навчання*

28. Бюджетний дефіцит. Державний борг.
29. Ринок грошей.
30. Пропозиція грошей. Грошові агрегати.
31. Попит на гроші. Теоретичні моделі.
32. Кредитна система.
33. Центральний банк. Комерційний банк. Грошовий мультиплікатор.
34. Грошово-кредитне регулювання економіки.
35. Макроекономічна рівновага у відкритій економіці.
36. Вплив зовнішньої торгівлі на обсяг національного виробництва.
37. Платіжний баланс: визначення, складові, сальдо.
38. Валютний курс та валютна політика.
39. Модель IS-LM як конкретизація кейнсіанської моделі макроекономічної рівноваги.
40. Рівновага на товарному ринку. Крива IS.
41. Рівновага на грошовому ринку. Крива LM.
42. Фіскальна та монетарна політика у моделі IS-LM.
43. Зовнішньоекономічна рівновага. Крива BP.
44. Макроекономічна політика у відкритій економіці.
45. Монетаризм. Монетарне правило.
46. Теорія раціональних очікувань.
47. Економіка пропозиції.
48. Економічне зростання: вимір, причини, наслідки.
49. Посткейнсіанські моделі економічного зростання: модель Р. Харрода – С. Домара.
50. Неокласична модель Р. Солоу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Завдання	Максимально можливі бали	Отримані бали
1	4	
2	3	
3	3	
4	10	
5	10	
6	10	
Загалом	40	

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Макроекономіка : Підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. А. Баластрик ; під ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2015. 694 с.
2. Макроекономіка : базовий електронний текст лекцій. Укладачі : Малий І. Й., Радіонова І. Ф., Куценко Т. Ф., Федірко Н. В. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 200 с.
3. Матвеева Т. Ю. Макроэкономика : учебник для вузов в 2-х частях. 2-е изд., испр. Москва : Изд. Дом ВШЭ, 2019. Ч 1. 440 с. Ч. 2. 480 с.
4. Мэнкью Г. Н., Тейлор М. П. Макроэкономика. 2-е изд. Санкт-Петербург : Питер, 2016. 560 с.
5. Бланшар О. Макроэкономика. 2-е изд. Москва : Изд. Дом ВШЭ, 2015. 671 с.

Додаткова:

1. Абель Э., Бернанке Б. Макроэкономика. 5-е изд. Санкт-Петербург : Питер, 2008. 768 с.
2. Аналітична економія: Макроекономіка і мікроекономіка : Підручник : У 2-х кн. Кн. 1 : Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. 2-ге вид., випр. і доп. За ред. С. М. Панчишина. Київ : Знання, 2013. 615 с.
3. Базілінська О. Я. Макроекономіка : Навч. посібник. 2-ге видання, випр. Київ : Центр навчальної літератури, 2009. 442 с.
4. Гронтовська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2010. 672 с.
5. Гронтовська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка : практикум. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
6. Калініченко О. В., Плотник О. Д. Макроекономіка. Практикум. Київ : Центр навчальної літератури, 2012. 656 с.
7. Лагутін В. Д. Макроекономіка : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2012. 268 с.
8. Макконнелл К., Брю С., Флінн Ш. Экономикс. Принципы, проблемы и политика : Учебник. 21-е изд. Москва : ИНФРА-М, 2019. 1152 с.

9. Макроекономіка : навч. посіб. За заг. ред. М. І. Макаренка. Київ : Центр навчальної літератури, 2014. 216 с.
10. Макроекономіка та макроекономічна політика : Навч. посіб. Наук. ред. А. Ф. Мельник. Київ : Знання, 2008. 699 с.
11. Макроекономіка : учебник для бакалавриата и специалитета. Под общ. ред. В. Ф. Максимовой. Москва : Юрайт, 2018. 171 с.
12. Макроекономіка : учебник для вузов. Под ред. С. Ф. Серединой. 4-е изд., испр. и дополн. Москва : Юрайт, 2020. 477 с.
13. Моторина Т. М., Моторин Р. М. Національне рахівництво : Навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 216 с.
14. Мэнкью Н. Принципы макроекономика. 4-е изд. Санкт Петербург : Питер, 2012. 544 с.
15. Палехова В. А. Макроекономіка : Навчальний посібник. 2-ге вид., доп. та перероб. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. 304 с.
16. Палехова В. А. Макроекономіка : Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Миколаїв : Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. 224 с.
17. Палехова В. А., Комаренко І. С. Macroeconomics : study guide: Практикум з дисципліни «Макроекономіка». Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. 2014. 136 с.
18. Рей Р. Сучасна теорія грошей (Randall Wray. Modern Money Theory: A Primer on Macroeconomics for Sovereign Monetary Systems). Київ : Наш формат, 2017. 480 с.
19. Сакс Дж., Ларрен Ф. Макроекономіка. Глобальный подход. Москва : Дело, 1996. 848 с.
20. Солонінко К. С. Макроекономіка. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 200 с.

Интернет-ресурси:

1. Світовий банк (The World Bank). URL: <http://www.worldbank.org>.
2. Міжнародний валютний фонд (International Monetary Fund, IMF). URL: <http://www.imf.org/>.
3. Національне бюро економічних досліджень (National Bureau of Economic Research, NBER). URL: <http://www.nber.org/>.
4. Бюро економічного аналізу Міністерства торгівлі США (The Bureau of Economic Analysis (BEA), US Department of Commerce). URL: www.bea.gov.
5. Державна служба статистики України. URL : www.ukrstat.gov.ua.
6. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПЕТРА МОГИЛИ

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з макроекономіки

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

_____ *(прізвище та ініціали)*

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Викладач: _____ Палехова В. А.
(підпис)

Миколаїв – 20____

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

ПАЛЕХОВА
Вікторія Антонівна

**Методичні вказівки до написання
контрольної роботи з макроекономіки
для студентів заочної форми навчання**

Випуск 316

Редактор *А. Бурмус*.

Технічний редактор *О. Петроченко*. Комп'ютерна верстка *Д. Кардаш*.
Друк *С. Волинець*. Фальцювальньо-палітурні роботи *О. Мішалкіна*.

Підп. до друку 24.12.2020.

Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсет.

Гарнітура «Times New Roman». Друк ризограф.

Ум. друк. арк. 4,42. Обл.-вид. арк. 2,91.

Тираж 5 пр. Зам. № 6161.

Видавець і виготовлювач: ЧНУ ім. Петра Могили.

54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.

Тел.: 8 (0512) 50–03–32, 8 (0512) 76–55–81, e-mail: rector@chmnu.edu.ua.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6124 від 05.04.2018.